

DOMOLJUB

Izbija vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in drugo tujo državo 4 K 60 v.) — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništva „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2. Baročina, reklamacije in inserati pa: Upravištva „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2.

SLOVENSKEMU LJUDSTVU V PODUK IN ZABAVO.

Inserati se sprejemajo po slednjih cenah: Enostopna petstotina (šestina „Domoljubova“ širine 34 mm) stane enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljanju primeren popust po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Četveni promet-poštno-branilnišnega urada št. 824.797.

Štev. 43.

V Ljubljani, dne 24. oktobra 1907.

Leto XX.

Belokranjska železnica — velikanski uspeh S. L. S.

Led je prebit, vprašanje belokranjske železnice je konečno rešeno. Meseca oktobra 1910 bo že tekla železnica iz Novega mesta čez Gorjance v Metliko in od tod v Karlovec. Decembra 1911 pa bode tekla še dalje železnica iz Ogulina čez Otočac in Gospič na Knin. To se pravi: Velika železniška črta, ki bode direktno vezala Dalmacijo z Dunajem bode šla čez našo Belo Krajino in naprej čez Rudolfovo in Ljubljano. Bela Krajina ne dobi le revne lokalne železnice, temveč dobi svetovno črto, ki bode velikanske važnosti, ker bode vezala Dalmacijo z Dunajem — morje z glavnim mestom naše države. Tako sta se pogodili dne 8. oktobra t. l. naša in ogrska vlada.

V tej svečani uri, ko je rešeno življenjsko vprašanje naše Dolenjske, konstatujemo z radostnim ponosom, da je ta rešitev s jasnimi uspehi Slovenske Ljudske Stranke, ki z doslednim, vstrajnim in modrim delom koraka od uspeha do uspeha.

Dve imeni bodejo osobito najtesneje za vse čase spojeni z novo železno cesto: **Suklje** in **Šusteršič**. Zgodovinska pravičnost zahteva, da to danes zagotovimo.

Bilo je že za Gautscha, ko je poslanec **Suklje** med pozornostjo zbornice in cellega kabineta sprožil svoj nujni predlog v prilogi belokranjski železnici.

Dr. **Šusteršič** pa je paralelno v vsakem delegacijskem zasedanju, kot edini odposlanec Kranjske dežele, udarjal na to struno in osobito dokazoval življenjski pomen te črte (Novo mesto—Dalmacija) za avstrijsko stališče ob Jadranskem morju in na Balkanu.

Prvi korak za praktično izvršitev nove proge se je storil, ko sta poslanca **Suklje**

in **Šusteršič** pridobila ugledno osebo grofa **Harracha**, da je stopil na čelo konsorciju za belokranjsko železnico. Konsorcij je tudi, kakor znano, započel trasiranje letošnje leto. Grof **Harrach** se je z veliko vneto lotil zadeve. Podnačelnik konsorcija je, kakor znano, dr. **Šusteršič**, referent in duša podjetja pa poslanec **Suklje**.

Težišče vprašanja pa je ležalo v pogodbenih pogajanjih. Belokranjska železnica brez nadaljevanja na Hrvaško bi bila na pol mrtev ud dolenjske lokalne železnice brez življenjske sile. Zato je konsorcij imel pred očmi vedno le progo kot glavno železnico, ki se ima zvezati s Karlovcem in Ogulinom in ki ima postati najbistvenejši del zveze Dalmacije z Dunajem. Iz zanesljivega vira vemo in danes po naših mislih lahko objavimo: da je dr. **Šusteršič** v imenu svoje stranke že pred več kot pol leta naznanil ministrskemu predsedniku baronu **Becku**, da je popolnoma izključeno, da bi katerikoli naših poslancev oddal svoj glas za pogodbo, če ne izpolnjuje naša vlada dalmatinske zveze čez Kranjsko, t. j. čez Novo mesto. Belokranjska železnica, kot bistven del dalmatinsko-dunajske proge, bila je za S. L. S. neizogiben predpogoj, da se sploh spušča v uvaževanje pogodbe. In baron **Beck** — s hvaležnostjo moramo to priznati — se je zadeve poprijel z njemu lastno žilavostjo in jo je privedel do srečnega uspeha z njemu lastno izvanredno spretnostjo in vztrajnostjo. Dosegel je, kar se pred njim nobeni vladi ni posrečilo. Njegova vztrajnost je pa izvirala iz njegovega spoznanja. Baron **Beck** spoznava bolje nego vsak njegovih prednikov veliko važnost jugoslovenskega vprašanja za Avstrijo.

Sevé, vsega, kar smo želeli tudi to pot ni bilo mogoče doseči. Mi smo želeli ne le zvezo Metlika—Karlovec, temveč tudi zvezo Črnomelj—Vinica—Ogulin. Poslednjo zvezo je ogrska vlada odklonila. Toda — tudi v tem

pogledu bode prišel čas, ko ogrska vlada odneha. Za danes se moramo zadovoljiti s karlovske progo. S. L. S. je pa že skrbela, da Črnomelj kljub temu ne bo prikrajšan. Vlada je obljubila, da izvede obenem tudi zvezo proge Novo mesto—Metlika s Črnomljem. Še več, baron **Beck** je poslancu dr. **Šusteršiču** obljubil, zastaviti svoj vpliv, da se proga podaljša do Vinice, S tem bode za enkrat v skoraj popolni meri zadosteno potrebam Bele Krajine. Bela Krajina bo vzbujena k novemu življenju. V kratkem se mora z delom pričeti — saj mora železnica, po dogovoru z ogrsko vlado, biti popolnoma zgotovljena v treh letih, do oktobra 1910. Le kratka triletna doba torej loči še Belo Krajino od izpolnitve njenih upov in nad. Čez tri leta se bode Beli Kranjec vozil po železni cesti proti severu in proti jugu: proti Dunaju in proti Reki. Čez štiri leta pa — do decembra 1911 — bodo tekli direktni vlaki od Dunaja, čez Ljubljano, Novo mesto in Belo Krajino dol do Zadra. Kakšna izprememba!

Vsakemu je jasno, kaj to pomeni ne le za Belo Krajino, temveč za celo Dolenjsko, za celo kranjsko deželo in osobito tudi za naše slovensko središče, za Ljubljano. Ljubljana postane po tej novi progi važna križna točka železnic. V Ljubljani se potem križata dve svetovni črti: Trst—Dunaj, in Dalmacija—Dunaj! In to ne bo samo v korist mestu, temveč tudi okolici ljubljanski, za katero je Ljubljana naravni trg.

Privsemtem je pa še posebej vpoštevati, da nova proga ne bode ne dežele in ne prizadetih občin stala niti enega vinarja. Celo progo bode zgradila država na svoje stroške!

To so res krasni uspehi — in dosegla jih je stranka, koji je slovensko ljudstvo po vsej pravici zaupalo svojo usodo. Kako klaverna, kako smešna stoji temu nasproti takozvana »napredna« liberalna stranka! Osramočena je, ker vse njeno delo obstoji v skupnem klevetanju proti možem, koje sedaj po

njihovih delih vse svet spozna, da so mo-
že na svojem mestu, da je njihovo delo v
čast in blagor slovenski domovini. Slovenska
Ljudska Stranka vživa enega svojih najlepših
uspehov — ves razsodni slovenski svet mora
to priznati — častiti!

Političen pregled.

DRŽAVNI ZBOR.

Poslanci vseh strank in vseh narodnosti
avstrijskih so zopet prišli na cesarski Dunaj,
da nadaljujejo delo, ki so jim ga poverili vo-
livi ob volitvah. Dne 16. t. m. se je zopet
otvoril državni zbor. Le par dni šele zboruje,
vendar so prinesli ti dnevi že mnogo novega.
Že na otvoritveno sejo 16. t. m. je vse ne-
strpno pričakovalo — imela se je parlamentu
predložiti

AVSTRO-OGRSKA NAGODBA.

Naj v glavnih obrisih načrtamo nagodbo,
kakor so o zvarili zadnje dni avstrijski in
ogrski ministri v Budimpešti.

Carinska in trgovinska politika temelji
v nagodbi na podlagi neomejene svobode go-
spodarskega prometa za notranjo, in na pod-
lagi popolne gospodarske skupnosti za zu-
nanjo gospodarsko in trgovinsko politiko. Za-
jamči se vzdrževanje enotne carinske meje
in medcarinskega svobodnega prometa. Pri
carinskorežijskih povšalajah bo avstrijska po-
lovica na boljšem za 470.000 kron. Pogodbe,
ki se sklenejo z inozemstvom, ne more niti
Avstrija niti Ogrska sama zase odpovedati.

Na polju obrtne in industrijske politike
določa nagodba popolno obrtno svobodo,
svobodo naselitve ter osebnega in blagovnega
prometa.

Pri železniško-tarifnem vprašanju se vse
določbe, ki so Avstrijo občutno oškodovale,
popolnoma črtajo.

Posebne važnosti za nas je, da ste se obe
državi polovici sporazumeli glede na žele-
zniško zvezo z Dalmacijo. Zgradili se bosta
železniški progji Novo mesto-Metlika-Karlovec
in Ogulin-Otočac-Gospič-Gračac-Pridubič-Knin.
Železnica od Novega mesta do Karlovca bo zgrajena do oktobra 1910. S to žele-
znico bo ustrezno vsem Jugoslovanom,
zlasti se bodo pa Belokranjci z njo zelo opo-
mogli.

Kar se tiče kmečkega vprašanja, določa
nagodba, da se dovoljuje uvažati zdrave klavne
prešiče iz neokuženih gospodarstev na trge
in v klavnice, pod pogojem, da se v osmih
dneh zakoljejo. Prešiči za rejo pa se morajo
uvožiti le potom železnice, na podlagi dovo-
ljenja za vsak posamezen slučaj, in to šele
tedaj, ako se potom štiridesetdnevne opazo-
vane dobe dožene, da ni nevarnost, da bi se
razširila kuga. Uvozna živina se pa mora tudi
na kraju, kamor je došla od živinozdravnika
dotičnega kraja preiskati.

Glede ponarejanja vin je sklenila ogrska
vlada prilagoditi se tozadevnemu avstrijske-
mu zakonu od 12. aprila 1907, ki strogo pre-
poveduje vsako ponarejanje.

O sporih med obema vladama, ki se ti-
čejo nagodbe, bo odločevalo posebno razsod-
išče, ki bo razsodilo tudi o sporih glede na
prispevek dežel ogrske krone k bramenom
skupnega državnega dolga. Taka razsodba je
nepreklicna.

Prepreči se dalje dvojno obdavčenje pod-
jetij, ki raztezajo svoj promet na obe državni

polovici; davka proste pa so takozvane vzorč-
ne in komisijske zaloge.

Bančno vprašanje, kot smo že zadnjič
poročali, še ni rešeno, torej ni odločeno, ali
naj ostane banka po letu 1910 še skupna ali
ne. Banka mora sama prositi za podaljšanje
privilegija, potem se šele ž njo prično poga-
janja. Priprave pa so se že sedaj storile, kaj
naj se ima zgoditi, ako po letu 1910 banka ne
bo več skupna.

Glede na kvoto se določi, da morata kvot-
ni deputaciji (oni, ki so določeni sporazumno
določiti višino kvote) v štirih tednih se zedi-
niti, če ne pa predložita obadva ministrska
predsednika parlamentoma kvotno razmerje
636 : 364, to se pravi: ogrski prispevek za
skupne izdatke se poviša za dva odstotka, kar
znaša okroglo šest milijonov kron.

To je nova nagodba. Cesar zelo želi, da
se sprejme, od strani poslancev pa se čujejo
različni glasovi. Nekaterim je bolj, drugim
manj všeč, zelo pa nobenemu. Socialni demo-
kratje bodo bržkone vsi glasovali proti nji,
zlasti češki, krščanski socialci pa še niso iz-
rekli zadnje besede. Naši poslanci so se o
tem posvetovali v ponedeljek. Še ta teden se
prične v zbornici razprava, in potem bomo
videli, ali je nagodba živo ali mrtvorojeno
dete!

O CESARJEVI BOLEZNI

je poročal v državni zbornici predsednik dr.
Weisskirchner. Dobil je iz kabinetne pisarne
uradno poročilo, da vladar boleha na katarju,
ki ima za podlago influenco, a da je razvoj
bolezni zadovoljiv. Vendar bo treba precej
časa, da bolezen popolnoma izgine. Mrzlica
in kašelj cesarja še nista popolnoma zapustila,
tek je pa dober in žila krepko bije. Najnovejšo
poročilo pravi, da tudi kašelj ponehuje in da
se za enkrat ni bati kaj hujšega, kljub visoki
cesarjevi starosti. Grad Schönbrunn, kjer sta-
nuje cesar, oblega vsak dan na tisoče ljud-
stva, ki se zanima za zdravstveno stanje ljub-
ljenega vladarja. Po večkrat na dan poroča
cesarska pisarna na tuje dvore in dežnim me-
stom o razvoju bolezni. — Željo predsedni-
kovo, naj Bog da ljubljencu avstrijski narod
zopetno zdravje, so sprejeli poslanci z
burnim odobravanjem.

NAŠI POSLANSKI V DRŽAVNEM ZBORU.

Naši vrli poslanci kažejo dan za dne-
vom, da so moške na svojem mestu in da je
imelo slovensko ljudstvo prav, ko jim je iz-
kazalo zaupanje. Koliko nesreč je ravno letos
zadelo našega kmeta, in povsod so takoj po-
leg naši poslanci, ki trkajo za podpore.

Poslanec Pogačnik je vložil prošnjo, naj
se uvede na progji Ljubljana-Trbiž in Jese-
nice-Bohinjska Bistrica več vlakov, naj se
zboljšajo vozovi ter razširi kolodvor v Kranju
še pred otvoritvijo železnice Kranj-Tržič.

Dr. Šusteršič je vložil nujni predlog za
državno podporo za ljubljanske barjane vsled
povodnjaj, za občino Črnuče vsled toče in čr-
va, za vas Zgornja Senica vsled požara, Sela,
Sipoglav in Pame vsled toče.

Poslanec Jaklič za razne vasi v občinah
Osilnica, Loški potok, Sodražica, Ribnica itd.
vsled povodnjaj.

Dr. Krek za prizadete kamniške občine
po toči.

Poslanec Šuklje za občine v črnomaljkem
okraju vsled toče.

Poslanec Žitnik za razne vasi na primor-
ski meji in ob Pivki vsled povodnjaj.

Dr. Šusteršič za občino Želimlje vsled po-
vodnjaj.

Gostinčar za vasi Cirknica in Dolenja vas
vsled povodnjaj.

Dr. Hočevar za podporo prebivalcem kr-
škega okraja.

Dr. Šusteršič je vložil tudi prošnjo
»Kmečke zveze« ljubljanske okolice za uvede-
nje obveznega zavarovanja proti uimam in
ognju, in pa obveznega zavarovanja živine.

Žitnik, Pogačnik in Šusteršič so v pet-
kovi seji vložili nujne predloge, naj vlada do-
voli izdatno državno podporo, s katero bode
Gorenjecem in sploh Kranjcem olajšan nakup
potrebne sena. Zato pa potrebuje vlada
postavbo, ki naj ih podajo županstva ne le po-
slancem, ampak tudi okrajnim glavarstvom.

V OGRSKEM DRŽAVNEM ZBORU

je tudi ministrski predsednik Weckerle pred-
ložil nagodbene predloge. Dve nalogi, pravi,
so imeli Ogrji pri urejevanju razmer z Av-
strijo: predpogoj za gospodarski napredek
in gospodarsko ojačenje in pa da dobijo svo-
bodne roke, ko ugasne pogodba z Avstrijo.
Skrbeli so, da se jim zagotovi pravica samo-
stojne odločitve po letu 1907, če bodo hoteli
uporabiti to pravico. Nekoliko nemirno je na-
stalo v zbornici, ko je naznanil, da se je zvi-
šala kvota za dva odstotka. Zlasti je bila raz-
burjena neodvisna stranka, osobito mlajši čla-
ni. Weckerle jih pomirjuje rekoč, da prinaša
sicer nagodba Ogrom mnogo koristi.

NIŽJEAVSTRIJSKI DEŽELNI ZBOR.

V seji nižjeavstrijskega deželnega zbora
je izjavil namestnik, da predloži vlada v dav-
ku na automobile postavbo v državnem zboru.
Zasedanje se je nato odgodelo.

VOLIVNA REFORMA V ISTRSKEM DE- ŽELNEM ZBORU.

Pogajanja za volivno reformo v Istriji
so se razbila. To smo povedali že naprej, ker
pač nobenemu Slovancu ni bilo mogoče spre-
jeti takega volivnoreformnega načrta, kakor
so ga predlagali Italijani. In vendar so šli slo-
vanski deželnozbornski poslanci v popuščanju
do skrajne meje. Dasi zastopajo dve tretjini
istrskega prebivalstva, vendar niso zase za-
htevali večine. Predlagali so najprej razmerje
21 proti 19, Italijani pa so hoteli razmerje 25
proti 19; Slovanci bi bili nazadnje tudi za to,
ko bi se jim garantiralo, da brez osmih glasov
kmečke kurije deželni zbor ne more sklepati
ne zborovati. Tega pa Italijani niso hoteli do-
voliti, zato so se pogajanja razbila. — Gotovo
je, da bodo Italijani pri tej večini, ki jo zastop-
ajo Slovanci, če ne zdaj, pa pozneje morali
odnehati. Nazadnje je še boljše: Čim pozneje
bo Laha srečala pamet, tembolj bodo mehki
in bodo morali sklepati mir pod slabšimi po-
goji.

Italijani so seveda strašno hudi in zvr-
čajo vso odgovornost na slovanske poslance,
ker se je razbila volivna reforma. Hud vihar
je tudi nastal v zbornici, ko je poslanec An-
drijič zahteval, naj se dovoli tudi družbi sv.
Cirila in Metoda podpora 10.000 kron, kakor
se daje »Legi«, ki ima namen raznaroditi hr-
vaško istrsko prebivalstvo. Predlog je itali-
janska večina seveda odklonila, nakar slovan-
ski poslanci demonstrativno zapuste dvorano.
kličoč: Na svidenje pri volitvah!

Istrijski Italijani pravijo, da se bodo
dalje borili proti zvišanju slovanskih manda-
tov! Če pa povemo, da je stališče istrskih
liberalcev, je s tem že tudi povedano, kak
uspeh da bodo imeli.

SKUPNI ČEŠKI KLUB.

Ne morejo in ga ne morejo spraviti sku-
paj skupnega češkega kluba. Interesi se pre-
več križajo. Posvetovali so se zaupniki mla-
dočeške, staročeške, agrarne in katoliško-na-

rone stranke, pa se niso mogli zediniti. Agraci stajajo na stališču, da so liberalni Mladočehi že opravili in da živini ne pristojajo združiti se z mrtvimi. Zato niso prišli do nikakega zaključka.

Cisto resno se sedaj poroča iz Prage, da v slučaju, da se ne ustanovi do prvega branja nagodbe skupni češki klub, odstopi iz ministrstva dr. Fořt, ker se ne razume z mladočehskim klubom. Dr. Pacak pa ostane v ministstvu.

VOLIVNA REFORMA NA OGRSKEM.

Ogrski poslanci so prišli vlado, kaj pravzaprav misli z volivno reformo. Minister Andrassy je na to odgovoril, da je volivna reforma častna zadeva vlade, ki jo je slovesno obljubila. V kratkem pravi, bo parlamentu predložil reformo, zdaj pa jo še temeljito izdeluje in izpopolnjuje, ker je od nje odvisna bodočnost Ogrske. Obljubil je tudi, da bo reforma taka, da bo ogrska državna ideja ostala nedotaknjena.

KRŠČANSKO-SOCIALNA STRANKA NA OGRSKEM.

Ogrska ljudska stranka, ki ima veliko bodočnost, uradno naznanja, da se bo odlej imenovala »Krščansko-socialna stranka« in da bo izstopila iz koalicije.

BALKAN.

Rusija je z ozirom na vznemirjajoče vesti od strani Turčije odgovorila, da se ni sklenila nikakršna zveza med Rusijo in Bolgarijo, oziroma Avstrijo in Bolgarijo proti Turčiji. Rusija in Avstrija stojita na stališču, da ima ostati razmerje na Balkanu tako, kakoršno se je zadnji čas uvedlo, in sta v tem smislu tudi sklenili tozadevne dogovore.

Imenovani so že trije nadzorniki za Makedonijo, med temi sta dva kristjana. Upati je, da se na podlagi teh nastavljenih razmer izboljšajo.

VSEUČILIŠKE RAZMERE V BOLGARIJI.

Početje bolgarske vlade z ozirom na sovjško vseučilišče, o katerem smo že pred meseci poročali, nima ravno najboljših uspehov. Te dni bi se imela pričeti tam zimska predavanja. Pa glej smole — vpisalo se je samo sedem dijakov! Dijaki namreč ne marajo poslušati predavanj srednješolskih profesorjev, ki so čez noč bili od vlade imenovani za vseučilišče, ampak zahtevajo, da se pokličejo prejšnji iztirani profesorji nazaj. Vlada je vsled tega zelo v škripcih.

CRNAGORA.

V Črnigori vladajo prav »balkanske« razmere. Knez Nikola je dal radi veleizdaje aretirati osem bivših nacionalistiških poslancev, ki so jih takoj zaprli. Trem drugim poslancem se je posračilo pobegniti. Zgodilo se je zadnji čas tudi več političnih umorov. V Riki je že osem dni anarhija. Več opozicionalcev je bilo v bojih ubitih.

NEMCI V DRŽAVNEM ZBORU.

Devetčlanski odsek zveze nemških strank se je posvetoval o tesnejši zvezi nemških svobodomiselnih strank. Sklenilo se pa ni ničesar obveznega, ker morajo še posamezne stranke sprejeti tozadevne predloge tega odseka.

IZPREMEMBA NIZOZEMSKÉ USTAVE.

Vlada je zbornici predložila zakonski načrt glede na izpremembo ustave. Uvede se splošna volivna pravica, tudi ženske dobe

aktivno in pasivno volivno pravico. Prva zbornica nima pravice izboljšati zakonskih načrtov druge.

TURŠKO-PERZIJSKI SPOR.

Turška vlada je vsled prizadevanja Rusije obljubila, da ne bo več zasedala perzijskih obmejnih okrajev in da bo počakala, kaj bo sklenila turškoperzijska komisija. V okraju Dersim, kjer prevladujejo divji Kurdi, vlada popolna anarhija. Kurde ščiti zborni poveljnik Zeki-paša sam.

MAROKO.

Spletke v Maroku se še vedno nadaljujejo. Stari sultan se noče odpovedati, zato obstoji jako napeto razmerje med njim in Abdul Azisem. Proti Cedali koraka 3000 pešcev in 50 konjenikov Azisove vojske, in pričakovati je spopada med njimi in Muley Hafidovimi četami, ki stoje blizu Kasablanke. Njegova armada je še enkrat večja kot Abdul Azisova, a je jako slabo oborožena.

Iz zadnjih dogodkov znanega majorja Santa Olalla bo španska vlada iz Kasablanke odpoklicala.

Ker tabori Muley Hafidovo vojaštvo le 28 km. od Kasablanke, je general Druđe pomnožil pozornost. Uvedel je tudi brežično brozjavljenje.

GOSPODARSKE REFORME V MANDŽURIJI.

Mandžurski generalni guverner je od katarskega dvora dobil dovoljenje najeti v inozemstvu posojilo 100 milijonov, da izvede gospodarske reforme v Mandžuriji.

LAKOTA V INDIJI.

General Kitschener je odpovedal jesenske vaie v Indiji, ker vlada tam strašna lakota in bi se ne dobilo provianta za vojske.

Listek.

Sreča in vera.

(Tirolska povest. — Reimmichl.)

2. Učenci satanovi.

V takoimenovani »gosposki sobi« pri Goričanu sta se nastanila čez poletje dva gospoda iz Vajmara. Prvi je bil majhen, debel možiček obrtega obraza in neinirnih oči. Imenoval se je dr. Liške in je bil luteranski pastor. Drugi je bil dolge postave, ošpičene brade, z grobimi potezami na obrazu. Bil je advokat dr. Kilbert. — Ta dva gospoda sta pregovorila Goričana, da je odstranil podobo Marijino s svoje hiše in dal z apnom prebeliti pobožne besede pod njo.

Pet dni pozneje, ko je izginila podoba iznad vrat, sta sedela oba tujca v stekleni verandi poleg hiše. Imela sta vsak svoj vrček piva pred seboj in sta se pogovarjala potihem.

»Vendar, napredek je to!« reče pastor; »ne bi mislil, da se bo kmet tako hitro udal — neverjetno, kako ljudje sicer ljubijo in spoštujejo take podobe.«

»Brez notranjega boja se to tudi pri Goričanu ni zgodilo,« opomni advokat; »ali ga nisi videl, kako potrj je zadnje dni hodil okrog?«

»Videl — tudi žena je imela vse rdeče in objokane oči; mislim, prijatelj, da naju ona ne bo več pogledala s prijaznim očesom.«

»Naj le toguje coprnica praznoverna. Ako se vse zgodi po moji volji, potem bo še znorela — magari, naj!«

»Tebe še zmiraj grize tisti dogodek pretečenega ponedeljka, kajne?«

»Pa kako! Taka nesramnost proti gostu, ki tukaj pušča svoj lepi denar!«

»Ne kuhaj prevelike jeze v srcu; neomikani ljudje so že taki, da se hočejo precej sprijeti. In čast ženâ ni nikjer tako občutljiva, kakor v tem kraju.«

»Pa to je bila vendar samo šala, ker sem ji hotel . . .«

»Žene tukaj ne razumejo šale, kadar se gre za stvar, kakor si jo ti . . .«

»Tega ne bom pozabil. Pomnila me bo, svetohlinka! — Izdril bi si oko, ako bi mogel to kletu babo ponižati, osramotiti!«

Advokat je s sovražnimi očmi pogledoval proti hiši.

»Morebiti ne bo tako težko, da občutno udarimo po ženi,« reče pastor.

»Hvaležen bi ti bil, ako bi mi dobro svetoval.«

»Ona z vso strastjo svojega srca ljubi moža — kaj, ko bi ji iztrgala njenega moža? . . .«

»Kako pa?« ga prekine advokat.

»Mislim, zato ni treba posebno ostrega razuma,« odvrne pastor; »ako se nama posreči, da dobiva moža popolnoma v svojo oblast in ga prisiliva, da prestopi v našo vero, potem bo to zadelo ženo kakor z mečem v srce.«

»Mož bi zatajil svojo vero in prestopil! — Gotovo je to šala; sam ne veruješ, da bi bilo mogoče,« dé advokat.

»Mogoče — zakaj ne — po zadnjih dogodkih . . . Glej, kmet ljubi ženo ravnotako gorko in strastno, kakor ona njega, pa sem ga vendar ojunail, vkljub vsem njenim prošnjam in solzam, da je strgal podobo s hiše. To je bila velika žrtev, zato lahko še mnogokaj upava od njega. Samo gojiti morava njegovo ošabnost, prilizovati se njegovemu napuhu in zvončkati z denarjem, potem nama bo sledil kakor zvest pes.«

»Ali žena njegova bo tudi potegnila za njim. Ta udarec je ne bo zadel.«

»Potemtakem slabo poznaš tirolske žene, zlasti to tukaj; rajše žrtvuje vse, tudi življenje, kakor bi pa zatajila vero svojo.«

»In misliš, da jo možev odpad od vere res tako boli v dno duše?«

»Pravim ti, prijatelj, to bi bil smrtni udarec zanjo.«

»Potem pa le — kar začniva, da ponižava to ošabno žensko! — Prijatelj, nič slajšega ni na svetu, kakor mučiti žensko, ki me je tako sramotno pahnila od sebe. Kar na delo — nad moža!«

Le počasi, prijatelj! Nikar se ne pre-nagli, da si ne pokvariva cele igre, dokler ni končana. Sicer pa: ne gre se zato, da bi mučila ženo, ampak predvsem se gre za Goričana. Prišla sva semkaj, da bi pregnala rimsko temo in mračnjaštvo in praznovanje iz te klete katoliške trdnjave. Treba nama je zato trdne zaslonbe, v to bi nama služil in mora služiti Goričan — on je že skoro napol naš! Ko ga dobiva popolnoma v svoje roke, potem bodo gotovo pritegnili drugi za njim, kajti Goričan je vpliven mož in njegov vzgled nekaj izda, posebno pri manjših, slabotnejših ljudeh — in če še ne pojde, bova pa nekoliko pomazala z denarjem. Naš nauk, ki ne prepoveduje greha bogveka, bo tudi ugajal in tako lahko ustanoviva čez leto in dan v teh gorah cvetočo luteransko občino. Ako zabijeva enkrat klin sem notri, potem ga ne izruje niti papež niti cesar — nama pa bo mogoče, da bova zabijala klin globočje in globočje. — Veliko delo morava izvršiti, prijatelj Kilbert.

Tega najinega namena ne izgubiva nikoli izpred oči . . . Ako je mogoče, da obenem ustreževa tudi najinim zasebnim željam — n. pr. tvoj obračun s Cilko glede zaušnice — potem prav! Ali glavna stvar mora biti, da razširiva svojo vero.»

»Čisto tvojega mnenja sem, prijatelj. Le urno na delo!«

»Ne prehitro! — Če učiš otroka hoje, delaj kratke korake! Počasi, toda previdno! — Gre se zato, da v Goričanovo hišo pripraviva kolikor mogoče veliko gostov. Imava precej prijateljev, spraviva jih semkaj! Čimbolj bo oživelo letovišče, temveč zaupanja si bova pridobila pri Goričanu. Vedno globokeje se bo zamotal v najine mreže. Naše luteranske knjige in pisma ga bodo tudi vlekla na našo pot — sevé, zdaj bere še jako malo.«

»To bo še prišlo počasi. Sedaj pojdi, da mi poševa pisma najinim prijateljem hribolazcem. Boš videl, Goričan bo postal v kratkem goreč luteran!«

Gospoda sta zadovoljno odšla v »gospoško sobo«.

3. Znotraj in zunaj grmi.

Goričan je bil danes silno slabe volje. Odšel je na polje in pričel z delom, a mu ni šlo izpod rok. Vrnil se je domov. Gledal je nekaj časa skozi okno, zlezal nato v svisl, prišel doli — nikjer ni bilo zanj obstanka. Navsezadnje je sedel za mizo, bokal vina pred seboj. — Cilka, žena njegova, je prihitela notri; govorila je malo z možem, a kar je povedala, je povedala prijazno. Odsevala je tiha žalost na njenem obrazu. Parkrat se je ozrla z globokimi očmi na moža in ga gledala dolgo, dolgo. On ni mogel strpeti njenih oči. Obrnil se je vstran.

Popoldne se je zoblacila nebo in nad »Cerkveno streho« se je pričela kuhati nevihta. Nižje in nižje so se vili črni oblaki, snežniki pod njimi so se bliščali v skrivnostni beloti. Hipoma je zagorelo v oblakih — snežniki so žareli kakor rdeče železo, zaslišalo se je jezno gromenje in pričeli so se črni kupi oblakov valiti po celi dolini navzdol. Tutam se je vnel ognjen blisk, grom je sledil tresku, tresk gromu, okna so šklepetala, izpod oblakov pa je lilo kakor iz čebra. — Naenkrat se užge v najbližjem sajastočrnem oblaku kakor ognjena kača, udari navzdol, in potem je še dolgo drdralo in bobnelo, kakor bi se odpiralo pekló. Pri Goričanu je vse skočilo pokonci — dva hlapca sta hitela pred vrata. Z gore navzdol se je bliščal svetel sij skozi oblake in dišalo je po požaru. — Cel četrť ure je divjala nevihta z isto silo naprej. Tedaj pa prisopiha z gore doli Vid, kravji pastir pri Goričanu, in butne skozi vrata v sobo. Bil je zelen kakor zid in modre lise so se mu zaznale na liceh.

»Naša staja je v plamenu,« je kričal, »treščilo je vanjo . . . šest krav leži ubitih v staji.«

Kmet je prebledel. Cilka je vzdihnila na glas, dekle so ječale, hlapci so bili vsi zmeneđeni. Veliki hlapec Jernej je prvi prišel k mirni zavesti in je vzpodbujal, naj gredo rešit, kar se še rešiti dá.

Zalibog je bilo že vse v plamenu. Staja, živina, veliko klaje — vse izgubljeno! — Kakor v omotici se je vrnil kmet na dom. — Žalost, jeza in strasti so se kuhale v srcu nesrečnega moža. Ni si znal pomagati drugače: z vinom je poplaknil vso grenkobo in žalost. Še ako je bil trezen, je bil Jurij strasten človek. Kadar pa se je upijanil, tedaj je izgubil vso zavest in mirno mišljenje. — Kakor zblaznel je ždel zvečer v svoji sobi in skrivnosten ogenj se je bliščal iz njegovih oči. Žena Cilka je stopila tiho notri. Njene lepe oči so bile zatekle od joka. Z veliko skrbjo je opazovala svojega moža, ki je bila tako potr.

Skušala ga je utolažiti. Z obema rokama se je oprjela njegove desnice; mož jo ji je siloma iztrgal.

»Jurij, bodi pameten,« je zašepetala tiho, »saj se bo še vse obrnilo na bolje; častiti in ljubiti morava bolj goreče Našega Gospoda in Našo ljubo Gospo, potem se zopet vrne božji blagoslov k nam.«

Mož je trdo zamrmral in zaklel.

»Jurij,« prosi žena s prikupljivim glasom, »glej, dobro ti želim; postavi zopet Mater Božjo nad duri — boš videl, ona nas bo zopet vzprejela v svoje varstvo.«

»Prokleta babjevernost!« zakriči mož.

»O Jurij, Jurij!« toži žena, »kaj se je zgodilo s teboj! Jurij moj, veruj ljubeči ženi: Mati Božja nam je odtegnila svoj blagoslov, in gotovo, gotovo pride še hujše zlo nad nas — Jurij, jaz se tresem in bojim.«

»Pred kom se treseš?« zatuli mož.

»Jurij, toliko nesreče je v tej hiši, odkar ni več Marijine podobe; Jurij, ti si ukradel blagoslov nam vsem.«

Mož je podivjal. Klet je in ropotal in bil z nogami ob tla.

»Prokleta coprnica,« je vpil, »ako te je zavoljo tiste babjeverne podobe strah v hiši, potem bom strgal doli še neko drugo podobo.« S strašnimi pogledi je zrl pri teh besedah na nasprotno steno.

Žena se je silno prestrašila. Jokajoč je tekla iz sobe. Kmet pa je v divji razburjenosti gledal podobo za podobo na stenah. — Tamkaj pod zrcalom je visela lepa tabla v zlatem okvirju. Na belem ozadju sta stali dve fotografiji: On in Cilka kot novoročenca. — Med obema podobama je dehtel rožmarinov šopek, ki ga je on imel pripetega na prsni kot ženin, nad njim pa se je vil poročni venec, ki ga je nosila Cilka v lepih laseh. Ob robu obeh podob so se bliščali zlati okraski, pod njima pa so bile natisnjene besede:

Tedaj je zakon pravi,
če združita se dva,
ki v sreči in težavi
se ljubita iz srcá
in v živi veri k Bogu
potujeta oba.

Pogled Jurijev je obvisel na fotografijah. Obotavljal se je nekaj časa, snel je nato okvir s stene, odprl, svojo fotografijo vzel iz okvira in jo spravil v žep. Nato je okvir zopet obesil na steno, zlezal v svisl in zaspal na mrvi.

Cilka je medtem stopila v sobo. Jokati je pričel mali Janezek v zibelki in pomiriti ga je bilo treba. — Vzela je dete izpod odeje in ga ujčkala na svojih rokah. Pogledala je na steno, na fotografije. Lica so ji pobleđela. Levo roko si je položila na srce in zakričala potihem. Dete bi ji bilo kmalu padlo iz rok. Položila ga je v zibelko; omahnila je na stol in si zakrila obraz z rokami. Ni jokala. Toda trepetala je po vsem telesu, in v srcu je čutila bolečine, kakor bi umirala. — Dete v zibelki je zopet zajokalo mило, a Cilka se ni zmenila za to. Šele čez dolgo časa je dvignila glavo; trdo in mrzlo je bilo njeno obličje. Nič ni mislila, kaj dela. Dete je potegnila iz posteljice in ga zibala na rokah. Prav tako obličje, take oči, tak nosek ima to dete, kakor njen sprog. Gledala je v te svetle oči in zajokala, kakor bi se ji ruvalo srce iz prsi. Na vso moč je poljubljala detetu lica in ponavljala vedno in vedno v divjem obupu:

»Kajne, Janezek, ti si moj! Ti si moj! Moj otrok!«

Pokojni ruski veliki knez — katoliški duhovnik. V Bozen-Griesu je bila preteklo sredo odkrita spominska plošča na vili Peratroncz. V tej vili je stanoval preteklo leto rimsko-katoliški duhovnik Ivan Baleisiis. On je umrl v Griesu ter je pokopan na rimsko-katoliškem pokopališču. Na spominski plošči stoji napisano: »V tej hiši je stanoval od 12. marca do 14. maja 1906 rimsko-katoliški duhovnik Ivan Baleisiis, rojen veliki knez Sergej Mihajlovič iz Rusije, umrl 14. maja 1906 ter je v Griesu pokopan«. Baleisiis je bil prognan z ruskega dvora in je nato postal katoliški duhovnik. Šele po njegovi smrti se je izvedelo za njegov visoki rod.

Pisma mladini.

(Priobčuje Ivan Podlesnik.)

V.

V programu najinih pisem, srce zlato, sva prišla do točke, pri kateri si želim, da bi mi tekle izpod peresa ognjene besede. ki naj bi užgale mlada srca naše mladine do plamenečih ognjev prepričanja, da je ni lepše čednosti mladeniškem srcu in da je ni močnejše opore v temelju značaja, kot je — č i s t o s t. Pri tej točki, prijatelj dragi, hočeva imeti pred očmi vzor vseh vzorov Njo, ki jo imenujejo Rožo skrivnosti. Njo, ki jo imenujejo Lilijo v vrtu nebeškem, Njo, ki mora biti naša mladini zaščitnica in zvezda vodnica — Njo, nebeško našo Mater — Marijo. Zakaj?

V enem prejšnjih pisem sem že navedel primero pesnika Trineja, v kateri prispevabljia človekovo notranjost z jezerom, napajanjem od bistrega studenca vere in ljubezni. Prijatelj, stopi in vrzi v ta studenec umazano stvar: voda se bo skalila. Prijatelj, zatopi se v nečisto misel samo malo časa in čutil boš, kako se bo zvalovilo jezero čustev in nagnjen Tvoje notranjosti. Drži misel delj časa in gotovo je, da bodo vstali v Tvojem srcu viharji strasti; mirno jezero se bo razburilo in temne sence bodo vstale iz njegovih globočin. Temne sence, grde sence! Zato pa, dragi, če hočeš, da si močan, če nočeš slabiti svoje volje, če nočeš razburjati svojega srca, glej, da ne pade v studenec Tvojih misli misel nečista. Misli so moči, iz katerih se rode dejanja, dobra ali slaba. Mi pa hočemo, da so naša dejanja dobra, da so plemenita. Hočemo, da so naša dejanja močna, zato pa imamo skrbeti, da so tudi izvori dejanj, naše misli, močne, jasne in čiste. Če so naše misli struge, po katerih se pretaka v naša srca močna vera in nepremagljiva ljubezen, kako moramo, kako smemo potem pustiti da bi se pomešala v to strugo nečista stvar? Pa vendar pride! Življenje v življenju nam jih prinaša in močne volje je treba, da se jih ubranimo in še močnejše, da se iz njih ne rode dejanja. In, prijatelj, kie dobimo lažje to močno voljo, kakor pri mislih na Njo, v katere srcu se ni nikdar rodila misel nečista. Prijatelj, kako more biti Tvoje srce žalostno, ako pogledaš lepega jutra na nebo, na katerem žari moč vseh moči v naravi, solnce? Prijatelj, kako naj zastuplja Tvojega duha nečista misel, ako se ozreš in zamisliš na Njo, ki je bila najčistejša med čistimi — Lilija v vrtu nebeškem. Zato pa, si moramo ravno v tem vprašanju želeti, da je Ona med našo mladino, da hodi pred njo in da ostane pri nji. Zato naj nam ostane vzor vseh vzorov!

Volje je treba, prijatelj, v življenju našem pri vsem našem delu, pri vseh naših početkih.

Volje je treba v bojih življenja in močne volje, da brzdamo misli in strasti. Misli in čutila so kot vranci, ki divjajo po planjavah, ako jim spustiš uzde. Volja pa je ravno brzda mislim in strastem in zato je predvsem potreba, da jači naša mladina svojo voljo. Najboljša šola volji pa je premagovanje. Premagovanje v malenkostih je ozka stezica, ki vodi na široko pot, po kateri koraka mož trdne volje, kremenitega značaja. In ravno pri vprašanju o srčni čistosti naše mladine je treba, da se povdarja moč premagovanja. Slaba družba, slabo čtivo to sta dva kamenja v temelju hiše nečistosti. Slaba družba! Že v šoli in nešteto krat v cerkvi čujemo svarila pred slabo družbo. V naših mladeniških organizacijah pa bi moralo stati nad vratni vsake telovadnice napisano: Prepovedan uhod slabim. Tudi eden, zlasti pa nihče izmed voditeljev mladeniških organizacij, ne sme biti tak, da bi se mu moglo zlasti glede tega vprašanja, glede vpra-

šanja o čistosti, kaj očitati. V tem oziru mora imeti naša organizacija nekaj skupnega z organizacijo Marijinih družb. Kot tamkaj ni prostora onim, ki imajo na sebi ta madež, tako ga tudi pri nas ne sme biti takim. Vem, da se bodo nasprotniki posmehovali, toda to prav čisto nič ne! Prav čisto nič, ker nas oni prav nič ne brigajo in nas v tem tudi brigati ne smejo. V vseh vprašanih, ki se tičejo notranje naše organizacije, moramo hoditi svojo pot, jasno pot nam vsem. Na naših uniformah ne bodemo sicer nosili vidnih znakov našega verskega prepričanja, tega ne bo potreba, ker mora biti že samoobsebi razumljivo, da vsak, kdor bo našo uniformo nosil, bo moral biti v srcu tak, da ga ne bo nikdar sram pripoznati, da si želimo, da je zaščitnica naših vrst Ona — najčistejša. Pomislimo samo na stare Grke, na narod, ki ni imel tako visokih idealov kot se blišče nam nasproti v naši veri. In vendar so zahtevali voditelji grške mla-

dine, da bi živela tista zdržno, čisto. Zakaj? Zato pač, ker so spoznali, da je nečistnik slabič telesno in slabič duševno. Tudi oni so videli v svoji mladini avantgardo železno-vztrajnih, duševno izobraženih mož. Tudi oni so hoteli v svoji mladini imeti jedro narodovo in sicer močno, plemenito jedro, kar pa more biti samo, ako je mladina vzgojena do telesne in duševne čistosti. In mi? Ali hočemo mi kaj drugega? Prav nič, samo nekoliko več! O tem prihodnjic.

Pretekli teden se je pridružil naši organizaciji enajsti brat — telovadni odsek v Kamniku. Zveza med našimi odseki je jako tesna in od vseh dobivamo zadovoljiva poročila. Še tesnejšo pa nameravamo napraviti to zvezo s tem, da ustanovimo »Zvezo telovadnih odsekov«, za kar se je že sešel pripravljalni odbor, ki bo rešil tudi vprašanje o uniformi. Na zdar!

Razgled po domovini.

Nepopisno škodo je napravila zopet povodenj zadnji teden po raznih krajih naše dežele. Ubogi barjani so zopet pod vodo. Tudi Sava je prestopila bregove. Veliko škodo je povročila voda v Preski, Medvodah, po Notranjskem in Dolenjskem. Pod Šmarno goro je Sava odnesla del Lazzarinijevega mostu. O pravem času je šmartinski župan gospod Teršan zaprl most in preprečil vsako nesrečo. Od četrtega na petek 17. t. m. je divjala ponoči huda nevihta. Bliskalo, gromelo in treskalo je venomer. Strela je udarila v hlev posestnika Martina Maselj v St. Juriju pri Kranju in ubila lepega vola. — V župniji Češnjice je udarila strela v kozolec, pod katerim so vedrili posestnik Franc Pestotnik in njegova žena Jožefa. Pogorelo je vse, kar je bilo v kozolcu. Najžalostneje pa je to, da je strela ubila tudi dobro mater Jožefo, ki je bila stara okrog 40 let in zapuščala osem otrok. Najmlajši je star komaj eno leto. Strela je ubila tudi enega vola in omamilo še dve osebi, ki sta se kmalu zavedli. — Naši državni poslanci so storili vse korake pri vladi, da dovolji podporo po povodnji oškodovanim krajem.

Štajerski državni poslanec Vinko Ježovnik bo dalj v parlamentu odgovor. Radovedni smo, kako se bode spretni poslanec J. Ježovnik, mesar iz Velenza, rešil iz zagate v parlamentu. Kakor je po celi Šaleški dolini že znano, je pisal ta poslanec vsem svojim županom svojega okraja pisma, da je dosegel za uboge ljudi 100 milijonov kron. To je bilo še tedaj, ko je krščansko-socialni poslanec dr. Lueger v zbornici izjavil, da bo predlagal to svoto kot jubilejski fond za zavarovanje. Ko je to slišal pametni Ježovnik, se je kar začel bahati v pismih na župane, pa tako, kakor da bi on sprožil to misel in tudi on vse dosegel. Radovedni smo, če se sramujejo poslanci takega tovariša ali ne in če mu bodo brali kaj levite, ker tako ponižuje delo vseh poslancev. Ježovniku sicer ne zamerimo mnogo, on pač ne razume; naučila ga je pa tako »Narodna stranka«.

Strokovno potovanje na Tirolsko priredi c. kr. kmetijska družba kranjska pod vodstvom mlekarskega nadzornika gospoda J. Legvarta v Jenbach in Rotholz. Opozarjajo se na to potovanje zlasti živinorejci, ker se bodo ob tej priliki nakupovale lepe in dobre krave ter biki simodolske pasme, kdor si jih bo hotel na lastne stroške nabaviti. Obenem se bo ogledala tudi šola v Rotholzu ter proučevala tamošnja uredba zavarovalnic go-

veje živine. Potovanje bo trajalo tri dni. Vožnja iz Ljubljane čez Beljak do Inomosta in nazaj bo stala 36 K. Odhod iz Ljubljane dne 3. novembra. Zglasiti se je pri kmetijski družbi do 1. novembra t. l. Podpore se ne bodo dajale.

Štajerskemu državnemu poslancu dr. Korošču, ki je ležal bolan v Pulju v ondotni bolnišnici, se je že povrnilo zdravje v toliko, da je odpotoval na bližnji otok Brioni. Tekom nekaj tednov se povrne na Dunaj v državno zbornico.

Mlekarska zveza. Vlada je potrdila pravila »Mlekarske zveze« in so ista že vpisana v združni register. Opozarjamo na to vse mlekarje zadrug!

Postajenačelnik na novem goriškem kolodvoru Wieser je zopet odpustil nad dvajset delavcev, razven enega Nemca samo Slovence. Mesto Slovencev jemlje v službo same Nemce. To predrzno ravnanje nemškega petelina Wieserja zasluži, da se državni poslanci zavzamejo za to zadevo.

V Kamniku se je ustanovila v nedeljo, dne 13. t. m., »Kmečka zveza«. Prišlo je na shod, ki se je vršil v »Kamniškem domu«, mnogo kmetov in tudi lepo število meščanov. Zborovanje je otvoril gospod dekan Lavrenčič. Predsednik shoda je bil gospod Benkovič, ki je podelil besedo državnemu poslancu dr. Kreku, ki je v dvehurnem govoru pojasnil potrebo »Kmečke zveze« in zahteve kmeta glede na razne davke, na živinorejo, zavarovanje i. dr. Par liberalčkov je malo začivkalo na shodu, a so jo pošteno skupili. — Po izbornem dr. Krekovem govoru je pojasnil vrli gospod predsednik pravila »Kmečke zveze«. Govorila sta še dva kmeta, ki sta naglašala nujno potrebo, da izpremene postavbe o gozdih in sekaturah nasproti kmetom.

Nov telovadni odsek se je ustanovil v društvu »Kamniški dom«. Več vrlih mladeničev je naznanilo svoj pristop.

Čenjene dopisnike »Domoljuba« prosimo, da nam oprostite, ker smo morali več dopisov odložiti vsled pomanjkanja prostora. Vse pride polagoma na vrsto. Imamo več člankov za »Narodno gospodarstvo« pripravljenih; nabralo se je več ameriških pisem, v zalogi imamo zanimiva pisma nekega vojaka, vse bomo priobčili.

Samourour gospe. V Središču na Štajerskem se je obesila gospa Kočevar, stara šestdeset let. Njen mož je brat deželnega poslanca Kočevarja. Naš dopisnik pristavlja, da po-

milovanja vreden rod ima prestajati marsikakšno sitnobo. Nedavno je iz sorodstva neka ženska izstopila iz katoliške cerkve.

Izvrstno metliško vino! Iz metliške okolice se nam piše: Do 12. t. m. dovršila se je trgatve. Grozdje je torej zdaj v kadeh in deloma že v sodih. Ker smo imeli zmiraj lepo in toplo vreme, je bilo grozdje sladko kakor »cvebe«. S trgatvijo je, hvala Bogu, vse zadovoljno, in sicer bodisi glede količine, bodisi glede kakovosti. Glede kakovosti ne bode vino zaostajalo za onim iz še stare trte leta 1878, katero ni bilo mnogo slabše od onega. Moramo se torej pohvaliti, da tako dobre vinske kapljice nismo še dobili iz nove trte. Torej kupci, nanoge in pridite po našo iz leta 1834, kakor naši starčki pripovedujejo. vrstno vinsko kapljico; zagotovimo vas, da se ne bodete kesali. Ne ustrašite se preveč Gorjancev; saj so naši ljudje pripravljeni, vam to sladko božjo kapljico tudi na železnico postaviti. Cena tudi ne bode pretirana; čuje se, da se bode dobilo ceneje kot lani, akoravno je mnogo boljše. — Čez belokranjsko vino ni boljšega daleč naokrog, pa naj reče kdo, kar hoče. Torej, le pridite, veseli vas bomo!

1653 grozdov na eni trti. Pred sedmimi leti je vsadil neki vinograd pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah vkoreninjeno rozko York Madeire za hišo poleg plotu. V tem kratkem času jo je razpeljal po plotu 30 korakov na dolgo. Letos so štelj grozde in jih naštelj 1653. York-Madeira ali drobna Izabela se ubrani trtne uši in tudi peronospora ji ne škoduje veliko. Vino je črno in dobrega okusa. Veliko bolje nego Izabela, katera se trtni uši ne ubrani.

Koliko nese umna svinjereja? V Mirni peči na Dolenjskem je prodal posestnik Josip Košak štirinajst doma zrejenih prašičev za 1500 kron. Naj bi ta krasen vzgled vzpodbujal naše posestnike k umni svinjereji, ki more v resnici nesti lep dobiček.

Legar v ljubljanski okolici. V Dravljah štev. 26 je obel na legarju posestnik, v Selu št. 10 pa neki 18letni čevljarški vajenec. Oba sta v ljubljanski bolnišnici.

Pasji kontumac so razglasili v postojnski občini Košana.

Koroški Slovenci na Sveti gori. V nedeljo, dne 13. t. m. je bilo na Sveti gori veliko število koroških Slovencev, ki jih je vodil državni poslanec gospod Grafenauer. Ko so se vračali nazaj na Koroško, se jih je nekaj odpeljalo tudi v Trst. »Slov. Narod« se radi

romanja norčuje iz poslanca Grafenauerja in romarjev.

Razstava goveje žilivne. Iz Cerkna na Goriškem se nam poroča, da je med tamošnjimi živinorejci veliko zanimanje za razstavo goveje živine, ki se vrši dne 31. oktobra. K razstavi prijavilo se je v cerkljanskem županstvu 59 posestnikov z 84 glavami goveje živine, in sicer: 25 bikov, 26 krav in 33 junic.

Delo socialnih demokratov obstoji v prvi vrsti v nesramni gonji proti cerkvi in duhovnikom. Vsak teden prinašajo časopisi poročila o napadih socialnih demokratov na duhovnike. Naj sledita tu dve poročili, o katerih so pisali listi zadnji teden: V selu Morčianu v Italiji se je vršila cerkvena slovesnost, ki so se je udeležili tudi škof iz Rimini. Ko je cerkveni sprevod prišel na cerkvena vrata, je kakih trideset socialistov začelo divje vpiti. Duhovščina je komaj ubranila, da verniki razgrajave niso nabili. Ko se je zvečer škof vračal domov v Rimini, so socialisti njegov voz napadli s koli in kamenjem. Škof k sreči ni bil ranjen. Ranjen je neki kanonik, voz poškodovan. — V Spljetu so socialni demokratje priredili javen shod po mestu. Vodili so jih sodrugji iz Trsta. Ko so šli mimo cerkve, so kričali: »Doli cerkev, doli oltarji, doli Kristus!« in so pljuvali proti cerkvi. S tem so hoteli baje dokazati resničnost Darwinove teorije. Ta dogodek je vzbudil veliko ogorčenje v Spljetu. — Tako je delo rdečih bratov. Za to delo znašajo ubogi delavci trdo prislužene novce, s katerimi se pasejo bogati voditelji, kakor Čobal in Kristan in Kopač. Kdaj bodo zapeljani delavci prišli do pravega izpoznanja in obrnili hrbet rdečim pijavkam?

Socialni demokrat Ropas obsojen. Filip Ropas, znani vodja socialistov na Goriškem, o katerem smo poročali, da je z dinamitom uničeval ribe, je pri razpravi pred goriškim okrožnim sodiščem dobil sedem mesecev ječe. Lep voditelj!

Velik požar na klavnici. V soboto, dne 12. t. m., proti polnoči je začela goriti slama v šupi veletržca gospoda Elije Predoviča na Mesarski cesti št. 4 v Ljubljani. Ogenj se je jako hitro razširil po celem gospodarskem poslopiju, pod katerim je bila slama, mrva, ledenica, tehtnica za prašiče, skladišče gospoda Jožefa Preskarja za kože ter shrambe za vozove in za potrebno gostilniško pohištvo. Hipoma je bilo vse v plamenu in gasilno in reševalno društvo je moralo napeti vse moči, da ni bila vpepeljena tudi hiša, v kateri se nahaja sejmarnica znana gostilna kakor tudi ona trinadstropna hiša ob Poljanski cesti, v kateri stanuje mnogo strank. Te stranke so ogenj tudi najprvo opazile. Stranke v hiši, bližnji stanovalci in posestniki so s pomočjo stražnika Permeta naglo izpustili iz hlevov prašiče in koštrune in jih tako rešili pogina; pet prašičev gostilničarice g. Jožefa Dolinskeve pa vkljub vsemu naporu niso mogli rešiti iz plamena. Medtem ko so ti reševali še vozove, je prišlo gasilstvo in vojaštvo z mnogimi častniki cele garnizije, ki so istotako prostovoljno delali in so bili povsod vsak na svojem mestu. Šupe, kakor tudi druge shrambe so vse uničene, tako mesnina, katere je bilo mnogo v ledenici in tudi gospod Breskvar ima na kožah veliko škode. Zasluga se mora priznati gasilnemu društvu, kajti ko bi to ne bilo na svojem mestu, bi bil požar upepelil tudi hišo, katera se drži navedenih gospodarskih poslopij in tudi hiša ob Poljanski cesti je bila v nevarnosti. Škoda znaša približno 80.000 do 100.000 kron, katere pa zavarovalnica pri »Asserurationi Generali« krije skoro samo del te svote. Zavarovan je gospod Predovič za 20.000 kron.

Prošnja za udeležbo slavnostne maše sv. Očeta Pija X. Pod pokroviteljstvom Nj. c. in

kr. visokosti presvetle gospe nadvojvodinje Marije Anunciate se je na Dunaju ustanovil odbor, obstoječ iz namestnega škofa Marchalla, grofice Stadion-Lobkowitz, baronice Aerenthal-Szecheny, grofice Hoyos-Herberstein, baronice Wittinghof-Schell-Belcredi in gospe Chaudoir, ki razpošilja sledeči oklic: »Naš sveti Oče Pij X. je prejel dne 18. septembra 1858 v glavni cerkvi v Castellfranco mašnikovo posvečenje, dne 10. novembra 1884 je bil imenovan za škof av. Mantovi in 4. avgusta 1903 zasedel je kot Pij X. prestol sv. Petra in bo tedaj prihodnje leto praznoval jubilej svoje zlate maše. Pri slavnosti Pija IX. in Leona XIII. je bilo poklonjeno od vsega sveta mnogo darov. Na enak način hočemo praznovati tudi jubilej Pija X., in kličemo torej vsem katoličanom: Pomagajte nam slavnost sv. Očeta proslaviti! Mi hočemo dobrotljivo in milo srce sv. Očeta s tem razveseliti, da poklonimo Njemu ob slavnosti Njegovoga Jubileja cerkvena oblačila in priprave, da bo mogel s tem obdarovati uboge cerkve vsega katoliškega sveta in misijone, ki so mu jako na srcu. Vsi darovi, ki se bodo ob tej priliki nabrali ali iz denarnih sredstev, v ta namen podarjenih, nabavili, se izročijo sv. Očetu ob Njegovem jubileju. Odzivaje se temu oklicu se je tudi v Ljubljani ustanovil odbor, ki razpošilja na katoličane ljubljanske škofije prošnjo za denarne prispevke, ki se porabijo za nakup cerkvenega perila ter tako pomagajo razveseliti srce našega sv. Očeta. Namenjeni darovi naj se pošiljajo najkasneje do meseca decembra 1907 na grofico Marijano Auersperg v Ljubljani, Slomškove ulice št. 31. — Prvo polovico meseca februarja 1908 se potem razstavijo v Ljubljani slavnostni darovi, ki se bodo nakupili z darovanim denarjem. Začetek in kraj te razstave se razglasi pravčasno po dnevnikih. Po zaključbi razstave v Ljubljani se ti darovi odpošljejo osrednjemu odboru na Dunaju, da razstavi darove cele Avstrije. — Podpisani odbor se nadeja, da se tudi ljubljanska škofija z mnogoštevilnimi darovi živo udeleži slavnosti sv. Očeta. — V Ljubljani, meseca oktobra 1907. — Ivan Flis, stolni vikar, Nj. papežve Svetosti hišni prelat, knezoškofijski generalni vikar in konzistorijalni svetnik. — Gospejni odbor: Baronica Irena Apfaltrn. — Baronica Lujiza Rechbach. — Kneginja Lori Auersperg. — Gospa Karla Schwarz. — Grofica Marijana Auersperg. — Gospa Uršula Souvan. — Grofica Lujiza Chorinsky. — Kneginja Kristijana Windischgrätz. — Gospa Ana pl. Detela. — Gospa Zofija Dillmann pl. Dillmont. — Gospa Antonija Kosler. — Gospa Betty pl. Laschan. — Gospa Karla Polak. — Gospa Terezija Povše.

Na naslov slavnega deželnega odbora. Nenavadno huda povodenj v reški dolini je odnesla most pri Trebčanah in mnoge brvi, razkopala ceste in pota, odnesla zopet precej rodovitne zemlje ter na mnogih krajih travnike zasula s peskom in gramozom. Ta nadloga obiskuje skoraj vsako leto prebivalstvo v občinah Jablanica, Trnovo, Prem itd. Merodajni faktorji bodo morali misliti na to, kako naj se uravna ob vsakem deževju deroča obmejna voda Reka. Danes pa hočemo slavni deželni odbor v prvi vrsti opozoriti na nečuden škandal, kakoršnega menda ni na Kranjskem. Iz Ilir. Bistrice vodi okrajna cesta doli do Podgraj in dalje v Istro. Ta cesta je podobna kodunjam. Ker pa se po tej cesti izvozi mnogo lesa iz grajskih gozdov na postajo v Trnovem, je cesta vedno v najslabšem stanju. Ob lepem vremenu je na cesti dobro ped debel prah, ob deževju pa je cesta podobna močvirju. To vse je zasluga gospoda cestnega načelnika v Trnovem. Pa še lepše pride. Pri Trebčanah ob istrski meji vodi ce-

sta čez vodo Reko. Ob deževju naraste hudo-urnik več metrov visoko. In na tem nevarnem kraju, na okrajni cesti ni nobenega mostu. Za pešce je pač slaba brv, vozovi pa morajo preko globoke struge, kar je ob večji vodi silno nevarno. Za ta most pa prosi prebivalstvo že nad trideset let. Slavni deželni odbor naj le pogleda akte v svojem arhivu. Ondi najde, da je bistriški okrajni cestni odbor že aprila meseca 1874 prosil deželni odbor, naj bi pripomogel, da se zgradi pri Trebčanah prepotrebni most. Ker ni dobil podpore za načrt, je cestni odbor sam še isto leto dal napraviti načrt s proračunom v znesku 9263 gld. Deželni odbor je odgovoril z dopisom z dne 1. junija 1875, št. 7560, da je načrt predrag; cestni odbor naj torej omisli cenejši načrt. Pač pa je že tedaj deželni odbor obljubil 1000 gld. podpore za most. Leta 1876 je cestni odbor predložil nov načrt s proračunom 5000 gld. Leta 1877 je tudi istrski deželni zbor sklenil za nameravani most prispevati tisoč goldinarjev. Torej je bilo zagotovljenih že 2000 gld. Leta 1878 je cestni odbor pobiral z dovoljenjem deželnega odbora 7 odstotkov doklade izrecno le za most pri Trebčanah. Dne 8. januarja 1880 je cestni odbor poslal deželnemu odboru knjižico kranjske hranilnice, na katero je bilo vloženih 1600 gld. za nameravani most. Ker je med tem tudi okrajni cestni odbor novograjski v Istri obljubil za most 1000 gld., je bilo torej zagotovljenih že 4600 gld. Pozneje pa so prosile razne vasi, naj se most opusti pri Trebčanah ter preloži okrajna cesta na levo skozi Kuteževo do Podgraj. Deželni stavbeni urad je izdelal načrt, ki pa je zaradi previsokih stroškov neizvedljiv. Zato so bili konečno tudi Kutežavci zadovoljni, da se zgradi potrební most pri Trebčanah, ker je še vedno upanje, da se dobi obljubljena istrska podpora v znesku 4000 kron. Toda slavni deželni odbor kranjski je pozabil na most ter vrnil cestnemu načelniku gospodu Urbančiču meseca novembra 1894 gori omenjeno hranilnično knjižico z dovoljenjem, da za most nabrani denar porabi v druge cestne namene. Ker pa je bila struga Reke pri Trebčanah vedno globokejša ter okr. cesta tukaj pretrgana, so štirje domačini menda pred dvema leti sami napravili za silo most, ki ga jim je sedaj odnesla Reka. In še radi tega mostu so strupeni liberalci tožili može pri glavarstvu v Postojni. Deželni odbor se ne gane, c. kr. cestni načelnik gospod Urbančič v Trnovem pa se smeje v pest, če vozniki kolnejo zaradi slabe ceste in ljudje prosijo, naj se vendar na okrajni cesti napravi ujno potrební most. Zato vprašamo sl. deželni odbor in c. kr. okrajno glavarstvo v Postojni: Ali res nimata toliko oblasti in poguma, da prisilita okrajni cestni odbor bistriški, da naj primerno popravlja označeno okr. cesto ter zgradi potrební most čez Reko? To je že škandal, da more biti kak cestni načelnik kar vsemogočen.

Svobodna šola. Šolo brez veronauka hočejo imeti brezverci po raznih krajih. Tudi naši liberalni učitelji so se ogrevali na shodu v Radovljici za tako šolo. Najstrupenejši agitatorji za svobodno šolo so brezdvomno socialni demokratje in njihovi judovski voditelji. Pred tednom je socialistični voditelj Glökel iz Gradca na nekem shodu zahteval, da se odpravi molitev, v prvi vrsti »Oče naš« iz šol, češ, da je ta molitev »nenravna«. Seveda so mu brezverni poslušalci burno pritrdjevali. — Slovensko ljudstvo ne bo nikdar dopustilo, da se prežene veronauk iz naših šol, pač pa se bo v bran postavilo proti vsem tistim liberalnim učiteljem, ki to zahtevajo. Ljudstvo zida šole in vzdržuje učiteljstvo, zato ima tudi pravico zahtevati, da se njegovi otroci vzgojujejo v krščanskem duhu.

Naše mleko na tržaškem trgu. V tržaškem časopisu čitamo pritožbe, da se prodaja v Trstu drago in slabo mleko. Mnogo ga je pokvarjenega in ga tržna komisija v potokih izliva v jarke. Mleko, mešano z vodo, stane v Trstu liter 30 do 40 vinarjev! — K tem pritožbam moramo pa mi dostaviti svoje opazke. Mleko, ki se dovaža iz kranjskih mlekarn v Trst, je popolnoma sveže, nepokvarjeno in se prodaja za nečuvno nizko ceno. Odjemalci naših mlekarn v Trstu so brezobzirni in pošljejo kar v velikih množinah mleko nazaj, če jim kaj ni všeč, tako pridejo naše mlekarnе vsled tega mnogokrat v občutljive škode. Seveda, ko je prišlo mleko nazaj, je gotovo pokvarjeno, in nihče ne more konstatirati, v kakšnem stanju je došlo v Trst, da ga je trgovec zavrnil. Reči smemo, da se niti en liter pokvarjenega mleka iz kranjskih mlekarn ne proda v Trstu. Če dobe potem konsumenti slabo in vodeno mleko, naj iščejo vzroka pri tržaških prekupcih, ki delajo velikanske dobičke! Te naj primejo konsumentje! Nauk pa, ki sledi za naše mlekarnje iz tega, je ta, da je nujno potrebna tesna in trdna zveza vseh mlekarskih zadrug, ki prodajajo mleko v Trst. Potem bo boljše za mlekarnje in za odjemalce. Prvi bodo dobili boljše ceno, drugi bodo pa tudi ceneje pili boljše mleko!

Semenj za namizno sadje, združen s promovanjem sadja glede kakovosti in pravilnega vkladanja v primerne posode za trg, priredi c. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani od sobote 30. novembra do ponedeljka 2. decembra t. l. v veliki dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani. Določbe: 1. Na semenj se pripusti le namizno sadje, spravljeno v zaboje, sode ali druge primerne posode. 2. Najmanjša množina je 5 kg ene in iste vrste jabolk ali hrušek. 3. V vsaki posodi sme biti spravljena le ena vrsta jabolk ali hrušek. 4. Pošiljatelj mora sadje na svoje stroške v Ljubljano dostaviti in razložno naznaniti ceno sadju, ki naj se po nji proda. 5. Udeležniki semnja, ki pošljejo v Ljubljano le del svojega sadja, naj istotako družbi sporoče, koliko enakega sadja imajo še doma in so pri volji prodati ga po označeni ceni tistim, ki se zanje zglase, 6. sadje je poslato lepo spravljeno v lične zabojе ali sode. Opozarjamo na tozadevno navodilo, ki je razglašeno v 18. številu »Kmetovalca« z dne 30. septembra t. l. Posebni odtisi tega navodila se dopošljejo tistim, ki se zanje zglase in prilože 10 vinarско pisemsko znamko. 7. Na semnju razstavljeno sadje se bo obdarovalo, če to zasluži, z denarnimi darili. Darila so določena za kakovost sadja in za pravilen zavoj. 8. V soboto, 30. novembra in v nedeljo 1. decembra bo sadje razstavljeno. K razstavi imajo prost vstop udeležniki semnja, dočim se bo od drugih pobirala vstopnina po 20 vinarjev. 9. Ta dva dneva bodo družbeni uslužbenci imeli pravico razstavljeno sadje prodajati z zavojem vred po ceni, ki jo pošiljatelj sadja določi, a sadje se bo smelo odnesti šele v ponedeljek, dne 2. decembra. 10. V ponedeljek, 2. decembra bo prost vstop za kupce sadja in se bo poprej neprodano sadje oddalo na javni dražbi v celih zabojih ali sodih in bo v ceni vračunjen tudi zavoj. 11. Udeležitev na sadnem semnju je prijavitelj do 15. novembra t. l. podpisani družbi ter mora priti za semenj določeno sadje najkasneje do 28. novembra t. l. v Ljubljano. 12. Udeleženci sadnega semnja se z zglasitvijo obenem zavežejo, da so zadovoljni s predstojeciimi pogoji. — Sadni semenj, oziroma razstava na prodaj postavljenega sadja se otvori v soboto 30. novembra popoldne ob štirih ter bo otvorjen ta dan do sedmih zvečer, v nedeljo, 1. decembra, bo otvorjen sadni semenj od osmih zjutraj do sedmih zvečer in v ponedeljek, 2. decembra, se prične razpro-

daja še neodanega sadja ob osmih zjutraj. — Sadni semenj je namenjen samo za kranjske sadjarje, ter ima namen spraviti pridelovalce namiznega sadja v neposredno zvezo z odjemalci sadja, ki zlasti o Sv. Miklavžu in za Božič potrebujejo lepo namizno sadje. Ta sadni semenj je prvi poskus, ki se bo ob dobrih sadnih letinah redno ponavljal, če se poskus obnese in se zlasti dosežejo za pridelovalce sadja boljše cene z izključitvijo prekupcev, zato se bo prva dva dni sadje prodajalo izključno samo konsumentom. — Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani.

Gorenske novice.

Iz ljubljanske okolice.

Ij Sostro pri Ljubljani. Mi, ki smo blizu takoimenovane napredne Ljubljane, moramo tudi napredovati. Sicer bi ne smeli pisati: Sostro pri Ljubljani, ampak Sostro za Ljubljano. No, pa se giblomo! Za dekleta se ustanavlja Marijina družba; že je vpisanih 58 družbenic, slovesni sprejem pa se bo vršil 8. decembra. Deklice iz ponavljavne šole, ki po pravilih še ne morejo vstopiti v to družbo, so bile sprejete v pobožno zvezo Matere dobrega sveta z mesečnimi pripravljavnimi shodi za Marijino družbo. Za vsa mladina pa se je uredila knjižnica, ki obsega že sedaj do 400 del. Knjige je v svoji poštvovalni blagodušnosti podaril domači gospod župnik Iv. Molj, ki mu bodi na tem mestu izrečena najiskrenejša zahvala. — Šolska mladež pa se bo veselila svoje »Čebelice« in »Male knjižnice«, o Božiču pa ljube »Božičnice«. A za fante pa nič? Da, tudi za fante se je že izprožila lepa misel na »Izobraževalno društvo«. Ako smo dobro zadeli, še povemo.

Ij Od Device Marje v Polju. Dne 29. septembra je bil za nas Poljske mladeniče velepomembni dan. Ustanovil se je namreč telovadni odsek katoliškega slovenskega izobraževalnega društva. Na shod je prihitelo veliko število mladeničev in mož, vnetih za telovadbo. Brat Branič, kaplan, otvori shod in pozdravlja mladeniče in može, posebno odposlance telovadnega odseka »Slovenske krščansko-socialne zveze«, brata Podlesnika in druge, na kar mu podeli besedo. Brat Podlesnik, živahno pozdravljen, prinaša v imenu vseh že ustanovljenih telovadnih odsekov novemu odseku pozdrave, nakar razvija svoj govor v uprav temeljnih besedah. Razloži pomen in koristi telovadnih odsekov za dušno in telesno življenje, za slogo, edinost in red, ki naj bi vladale v novem odseku in med telovadci samimi. Po končanem govoru krepko zapoje domači pevski zbor »V boj!« Nato se oglasi k besedi brat Puc, ki govori o pomenu telovadbe, nato tamburaši zaigrajo par koračnic, zatem sprejemanje članov, ki jih takoj okoli 40 pristopi. Izvoli se odbor, in sicer: brat Anton Sajovic načelnik, brat Franc Kuvkova tajnik, brat Jožef Bezljaj, blagajnik J. Novak, Feliks Svetec, Andrej Lampret in Matija Kolar, odborniki. Sestavil se je že tudi vaditeljski zbor; vaje so dvakrat med tednom in v nedeljo. Obleko imajo večinoma vsi, naročil se je že tudi drog in nekaj malih stvari. Odbor ima redne seje večinoma po vsaki skušnji. »Čebelica« je začela tudi poslovati med telovadci; pred vsako vajo imajo priložnost vložiti. In tako upamo, da bo ustanovljeni odsek dobro napredoval. Člani še vedno pristopajo, tako da upamo kmalu doseči število 50. In tako, bratje telovadci, ne ozi-

rajte se na pikre besede, s katerimi nas obšipavajo naši nasprotniki; krepko po poti naprej, katero imamo načrtano.

Iz Št. Vida nad Ljubljano.

g Most je vzela Sava, tud' mostn. na naj odplava. Pretekli petek ponoči je zelo narasla Sava odnesla kakih 30 metrov mostu na Brodu pod Šmarno goro. Vsak promet na okrajni cesti Šmartno-Tacen-Vižmarje-Št. Vid je zda pretrgan. Most je bil last smleškega barona Lazarinija, ki je imel od njega lepe dohodke: za vsako osebo 8 vinarjev, za živino pa 20 vinarjev sem in tje, to ni bil majhen davek za ljudi, za barona pa ne majhen dobiček, ako se pomisli koliko ljudi izpod Šmarne gore gre vsak dan v Ljubljano in koliko Ljubljančanov in okoličanov gre vsako leto na Šmarno goro. Ker je bil most večinoma v zelo slabem stanju, se je okrajni cestni odbor že opetovano zelo prizadeval, da bi se ta most odkupil in tako ljudstvo oprostil neprijetnega davka, pa baron je zahteval 48.000 kron. Sedaj je Sava most vzela, ne da bi bila barona kaj vprašala. Zelja cele ljubljanske okolice je, da dežela v svoji režiji napravi nov most in ga tudi oskrbuje. Zato pa sedaj na noge prizadeti župani in kmečka zveza s prošnjami na deželne in državne poslance, da bo čim preje nov most brez mostnine!

g Lepo slovesnost bodo imeli na Glinici prihodnjo nedeljo. Slovesno se bo blagoslovil novi veliki kameniti oltar, ki ga je izdelal domačin, kamnosek imojster Alojzij Vodnik iz Ljubljane.

g V Dravljah pa je dovršeno lepo novo pokopališče, ki se bo tudi v kratkem blagoslovilo in oddalo svojemu namenu. Pokopališče pri župniški cerkvi v Št. Vidu se bo s tem zelo razbremenilo, zakaj polovica mrličev bo vsako leto odpadlo na draveljsko pokopališče.

g Legar ali tifus še vedno ne miruje v občini Zgornja Šiška. Pretekli teden je zopet zahteval dve žrtvi. V Dravljah je umrl 26 let stari mladenič Anton Kanec, ki je pred nekaj meseci šele prevzel gospodarstvo po svojem ranjkem očetu; na Pržanu pa je tudi za to boleznijo umrl 54-letni mlinar Jože Ločnikar. Oba sta šla v bolnišnico iskat zdravja, a našla sta prezgodnjo smrt. N. v m. p.!

g Posestvo in mizarstvo delavnico Franceta Šusteršiča, ki je spomladi odšel v Ameriko, je 18. t. m. kupil lesni trgovec Kunstelj z Vrhnike za 42.000 kron.

g Iz telovadnega odseka. Važen sestanek s predavanjem bo v nedeljo, dne 27. t. m. Na tem sestanku se bo govorilo tudi o zvezi telovadnih odsekov. Mladeniči, pridite polnoštevilno. Minuli teden sta nas zapustila dva brata telovadca, vaditelj Jože Škofljanec iz Mokronoga in podnačelnik Ignac Krmeč. Prvi je šel v Ameriko, kjer ima sorodnike, drugi pa k vojakom. Telovadci jima želimo obilo sreče in jima kličemo bratski: Na zdar! — Lep uspeh prve naše letošnje veselice nam je dal poguma, da se pripravljamo za novo lepo gro »Ogljars«, katero bomo predstavljali v sredi novembra. Mesec december pa odstopimo vrlim dekletam Marijine družbe, ki bodo, kakor čujemo, tedaj predstavljale resno igro »Ljudmila«. — Mladeniči tovariši, pridno in pazljivo čitajmo v »Domoljubu« pisma mladini, ki so pisana za nas telovadce in mladeniče.

g Hranilnica in posojilnica v Št. Vidu. Stanje dne 20. oktobra: Letos vplačanih vlog je 144.246 K 84 v., izplačanih pa 43.658 K 95 v., posojil se je letos izplačalo 59.904 K, vrnilo pa 20.940 K. V »Zvezi« je naloženih 109.299 K 20 v., skupnega prometa tekočega leta je 421.790 K 99 v. Z ozirom na to, da je poslovanja v hranilnici vedno več in ker je

tukajšnje občinstvo ob delavnikih v tovarnah, v delavnicah ali pa pri kmečkem delu, je načelstvo v zadnji svoji skupni seji z nadzorstvom sklenilo, da se bodo vpeljale uradne ure tudi ob nedeljah zjutraj od pol 8. do pol 10. ure. Pri teh uradnih urah bodeta vedno navzoča dva člana načelstva, ki bosta sprejemala prošnje za posojila in vloge ter iste tudi izplačevala. Upamo, da bodo vsi prijatelji domače hranilnice to odredbo z veseljem pozdravili. Načelstvo bo pravočasno naznanilo, kedaj se bo pričelo poslovati v teh uradnih urah ob nedeljah dopoldne, če bo le mogoče že meseca novembra t. l. — Stanje »Čebelice« dne 20. t. m.: Mladenci in šolski otroci imajo svojo »Čebelico« in vložili so letos 1.760 K 52 v. Ako k temu prištejemo še vloge lanskega leta v znesku 1.629 K 89 v., dobimo lepo vsoto 3.390 K 41 v., ki je narasla večinoma iz desetih in kronic, katere bi ne bile shranjene, ako bi ne bilo »Čebelice«. Čuje se, da bodo tudi dekleta Marijine družbe ustanovile lastno »Čebelico«. Prav, le urno na delo!

g Nedeljski poduk na obrtno-nadaljevalnih šolah. Pod tem naslovom je neki Š. v sobotnem »Slovincu« napisal nekaj resnih besedij. Mi jih tukaj prinašamo brez vsake opazke v premislek našim obrtnikom, mojstrom in našim učiteljem.

Kakor se čuje, imajo učenci po obrtnih šolah poleg pouka ob delavnikih pouk tudi ob nedeljah, in to od 8. do 12. ure, torej cele štiri ure nepretrgoma. Ali je to dobro in koristno za šolo in napredek učencev? Odločno pravimo, da ne! Vzgojevalno ni, gotovo ne v krščanskem duhu! Obrtni učenci so že tako večkrat po delu izmučeni, torej bi radi v nedeljo počili, in kdo jim tega ne privoščiti? Pa ob osmi uri je treba iti v šolo; kadar pa bodo izpolnili svojo krščansko dolžnost in šli k sveti maši? Zjutraj naj gredo, pravijo oni, ki navadno sami ne hodijo k sveti maši! — Vprašamo po pravici: Ali naj bo torej obrtni učenec od pete, oziroma četrta na šesto uro nadalje vprežen, potem ko se je trudil celi teden? Kaj takega bi pač sedanja človekoljubna doba ne smela dovoliti. Torej naj ostanejo brez maše ob nedeljah! Žal da se to le prevečkrat dogaja. Torej mladeniči, ki so najbolj potrebni verskega vpliva, da se ne spridijo in posurove, se naj postavim potem odtegujejo verskim vajam? Verouka tako po teh šolah ne trpe ali ga trpe samo prisiljeno, sedaj pa naj bodo še brez nedeljske službe božje? Res prav po receptu liberalnega učitelstva, ki ima seveda tudi pri uredbi obrtnih šol besedo! Pa tudi za napredek ni dober in uspešen ta štiriurni nedeljski pouk. Učenci vidijo druge proste, oni pa morajo cele štiri ure sedeti v klopih! Kje je tukaj nedeljski počitek? In kako bo učenec, če je vstal zgodaj, da more iti k sveti maši, v stanu res slediti pouku z uspehom cele štiri ure? Oboje — udeleževati se službe božje in z uspehom slediti pouku — pa je še težje učencem po malih tovarnah, kjer morajo ob nedeljah zjutraj snažiti prostore in stroje. Zdrava pamet, človekoljubnost, verski čut in skrb za napredek torej tirjajo: Pouk po obrtnih šolah naj se ob nedeljah kolikor mogoče okrajša, da se učenci ne ovirajo pri izvrševanju verskih dolžnosti, da niso preobloženi in da morejo z uspehom slediti pouku. Saj pa je tudi ta uredba obrtnih šol popolnoma v nasprotju z odlokom ministrstva za uk in bogočastje z dne 32. maja leta 1888, št. 10.400 (C.-Bl. VII., S. 177), ki se glasi: Večkrat so že prihajale pritožbe, da se učenci obrtnih šol po nedeljskem pouku ovirajo pri izvrševanju verskih dolžnosti in da so s poukom sploh preobloženi. Pri ureditvi ur naj se torej pazi na to, da se učencem obrtnih šol daje prilika, udeležiti se službe božje.

Poklicani faktorji, človekoljubni, za versko-nravno vzgojo mladine in za uspeh pri pouku na obrtnih šolah čuteči, naj torej gledajo, da prej kot je mogoče izpremene v navedenem smislu uredbo pouka na obrtnih šolah. Zlasti naj slavna vlada stori v tem svojo dolžnost.

+ **Osebnostne vesti.** Premješeni so čč. gg. kaplani: Jakob Kalan iz Št. Jerneja v Tržič; Leopold Černe iz Št. Janža v Sodražico; Janez Noč iz Sodražice v Št. Janž.

Iz kamniškega okraja.

g Velika slavnost v Mengšu. Dne 29. septembra smo imeli v Mengšu lepo in pomenljivo slavnost. Ta dan je namreč posvetil presvetli knez in škof novi veliki oltar župne cerkve sv. Mihaela v Mengšu. Presvetli knez in škof je dospel v Mengeš že v soboto, dne 28. septembra ob 4. uri popoldne. Pozdravili so ga pri prihodu Franc Kompare v imenu mladeniške Marijine družbe, Antonija Ručigaj v imenu dekliške Marijine družbe in Ignacij Gorenc v imenu katoliškega slovenskega izobraževalnega in podpornega društva. Popoldne v pozno noč in drugi dan do 9. ure je presvetli izpovedoval. Krasen veliki oltar iz belega marmorja v gotičnem slogu je delo kamnoseškega mojstra Tomana iz Ljubljane. — Ves teden so dekleta pletla vence. Pri cerkvi je bilo vse v mlajih, ki so bili prepreženi z venci. Domača godba in pevski zbor sta napravila zvečer presvetlemu podoknico. Zvonik je bil lepo razsvetljen in spuščali so se raketi. Na sv. Mihaela nedeljo se je ob deveti uri pričelo posvečevanje oltarja. Nato je presvetli imel prelepi govor o obredih posvečevanja oltarja. Potem je bila pri novem oltarju sv. maša. — Popoldne ob 3. uri se je pričela druga slavnost v cerkvi. Najprej je presvetli v krasnem govoru navduševal za češčenje Matere božje. Nato je blagoslovil lepo soho Brezmadežne, katero je dala napraviti dekliška Marijina družba za svojo družbeno dvorano. Po blagoslovu je bilo sprejetih nanovo v Marijino družbo 43 deklet in 14 fantov. Po odpetih litanijah se je prenesel blagoslovljeni kip Brezmadežne v veliko dvorano »Društvenega doma«. Sam presvetli je z vso duhovščino šel med slovesnim potrkavanjem v svečani procesiji. Kip so nosile belo oblečene dekleta, nekaj belo oblečenih deklet z venci na glavi je svetišlo s svečami ob kipu. Procsije sta se udeležili obe Marijini družbi z zastavama in znaki in mnogo drugega ljudstva. V družbeni dvorani je presvetli imel lep govor do fantov in deklet. — Bodi omenjeno, da so skoraj raz vseh hiš visele zastave. Slavnost se je prav lepo izvršila. Ljudje so sploh govorili, da tako lepe cerkvene slavnosti še ni bilo v Mengšu.

g Veliki kmetijski shod v Mengšu. V nedeljo, dne 27. t. m. ob 3. uri popoldne priredi mlekarstva druga v Mengšu veliki kmetijski shod v veliki dvorani »Društvenega doma«. Govoril bodo: g. deželni mlekarški nadzornik Legvart o živinoreji in mlekarstvu, g. Pušenjak o zadružništvu in še neki drugi gospod. Shod bo zelo zanimiv in važen za vsakega kmetovalca. Kmetovalci, udeležite se prav gotovo tega vrlo podučnega shoda v obilnem številu. Dne 27. t. m., ob 3. uri v Mengeš v »Društveni dom« na shod!

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Češnjice, 16. oktobra 1907. Grozna nesreča. Danes popoldne okoli pol tretje ure je naenkrat nastal silen vihar z dežjem, gromenjem in treskom. Trajalo je to vse kakih 10 do 12 minut. Treščilo je hudo trikrat. — V tukajšnji vasi Selica so Kozinčevi ravno isti čas orali za pšenično setev. Ko prvič treščil in

se dež hudo vlije, potegnje voliča pod donači kozolec. Toda v tistem trenutku treščil v drugič, strela po kozolčnem steburu preleti v gospodinjino in jo pri priči ubije, zraven nje stoječega gospodarjevega brata oplazi v nogo, potem skoči čez zraven gospodinjne stoječega vola, katerega puh podere na tla, in ubije drugega vola, ki je zraven gospodarja stal. Gospodarja nekoliko oplazi na čelu in osmudi po rokavu. Mož rajne in njegov brat treteta gospodinjno, pa vse zastoni, oba — namreč gospodinja in vol — sta bila ubita, kozolec je pa pogorel. V kozolcu je bil oves, ajda, fižol in detelja; vse to je pogorelo. Raina je bila res prav krščanska žena in dobra gospodinja. Rožnivenko nedeljo je bila na lepi božji poti pri Sv. Križu na Štajerskem, ter je ondi sv. zakramente prejela. Kdo bi bil mislil, da zadnjikrat! Res, kaj je človek! Bog daj rajni nebeško luč, ostalim rajne pa tolažbo in pomoč!

g Domžale. »Katoliško izobraževalno in podporno društvo v Domžalah« je priredilo v nedeljo, 13. oktobra, na prostorišču tesarskega mojstra Fr. Ravnikarja svojo četrto letošnjo veselico, ki je zopet prav lepo uspela. Sodelovala je tudi topot vrla domžalska godba, ki je s priznano dovršenostjo igrala tri prav lepe točke. Izmed pesmi je posebno ugajal Mihelčičev venček slovenskih narodnih. Šaljivi godci, Gimpeljček, Fušarček in Bobenček so se s petjem in z vsem svojim nastopom gledalcem tako prikupili, da ploskanja in smeja kar konca ni hotelo biti. Žaloigra »Mlinar in njegova hči« pa je kakor že na toliko drugih krajih, tako tudi med nami naredila globok in pretresljiv vtis. Človeka kar v srce zaboli, ko vidi, kako grda lakomnost in bahaška prevzetnost mlinarja Černota tira v nesrečo njegovo edino blago hčer Marico. Pa je Fr. Tičar tudi zares izvrstno pogodil težko vlogo mlinarjevo, kakor tudi Katinka Jančigaj pretresljivo vlogo nesrečne mlinarjeve hčere. Odlikovali so se pa tudi vsi drugi igralci in igralke, zgolj izurjene in po večjih igrah že izvrstno izvežbane moči!

g Shod »Kmečke zveze« za kranjsko-loški okraj bo v nedeljo, dne 27. oktobra, ob 10. dopoldne v društvenem domu v Škofji Loki. Govorita državni poslanec Franc Demšar in dr. Pegan. Vsi kmetje in prijatelji kmečkega stanu, udeležite se ga v obilnem številu! Gre se za vaš stan in vašo korist, a le z združenimi močmi in če smo organizirani, moremo kaj doseči.

g Iz Gorj. Huda povodenj je nastala pri nas radi vednega deževja; že nekaj dni lije skoro neprestano; že šestdeset let ne pomnijo ljudje take povodnji, kot je sedaj. Vas Krnica je močno prizadeta. Potok, ki teče skozi omenjeno vas je zapustil svojo strugo, ker je ista nad dva metra globoko zasuta z gramozom, in jo je zavil na stran. Sedaj drvi z veliko silo skozi skedenj hlev in sosednjo hišo. Ljudje so morali živino drugam odpeljati. Vsa struga je razdrta, mostovi uničeni in tudi pot poškodovana. — Tudi reka Radovna je silovito narasla. Sedaj-le nudi Vintgar prekrasen prizor. To vam skačejo vodene kapljice visoko v zrak, saj ni čuda, ko pa s toliko hitrostjo pribobne ob skale. — Vas Krnica zelo trpi vsled povodnji, treba bo odpomoči. Poslanci, prosimo! — Letina se je pri nas dobro obnesla, posebno sadja je zelo veliko, precej smo že poprodali. Da bi pa ne bilo po nekodi v naših krajih toče meseca julija, bi imeli pa še več lepih jabolč. — Dobro jo je povedal na združenem občnem zboru našega političnega društva naš vrli somišljenik Jakob Poldaj iz Gorj. Povedal je liberalnim učiteljem kar jim gre. Prav je imel, zakaj bi moral naš kmet vse prestat in gledati mirno, kako liberalni učitelj neomejeno gospodari po njegovi šoli.

Menim, da je g. Polda govoril v imenu vseh tisočev naših kmetov, ki jim mogočno in oblastno postopanje liberalnega učiteljstva nikakor ni všeč. Kmetje, oglasite se tudi drugod po deželi s podobnimi klici in resolucijami. — Pri nas mislimo na razširjenje šole v štiri-razrednico.

g Iz Žabnice. Tukajšnji posestnik Jakob Kuralt, podomače Miklavžev, je rešil ob zadnjem hudem nalivu na Sv. Višarjah, kamor je v soboto pred rožnivenko nedeljo romal, iz nagloma narastle deroče vode dve osebi gotove smrti. Čast mu! — V nedeljo, dne 13. t. m., ob 4. popoldne se je slovesno blagoslovlilo novo šolsko poslopje. Slovesnosti se je poleg šolske mladine z zastavo in povabljenih gostov udeležilo tudi tukajšnje gasilno društvo v paradi. Najprej je imel v župni cerkvi domači župnik primeren nagovor, potem je opravil uvodne molitve in nato so se udeleženci med pritrkavanjem podali v lepo razvrščenem sprevodu, med katerim se je molil sv. rožni venec, k novi, z malimi mlajčki in venci okrašeni šoli, kjer se je izvršil natančno po cerkvenih predpisih in obredih sv. blagoslov, pri katerem je tudi cerkveni pevski zbor sodeloval. Po končanem blagoslovu je v šolski sobi pohvalno govoril c. kr. okrajni šol. nadzornik g. J. Kalinger, nakar so otroci zapeli cesarsko pesem. Slovesnost se je končala s premišljenim govorom g. šolskega vodje Fr. Keržiča. Ko je bil oficialni del končan, so bili otroci v stari šoli primerno pogoščeni, drugi gostje so šli pa k Stularju na prijazen sestanek. S podukom se je začelo v novi šoli naslednji dan, Dal Bog obilo blagoslova!

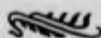
g Iz tihoga Loma. Trinajstega tega meseca je bil za nas vesel in slovesen dan. Imeli smo semenj, kakoršnega leta in leta ne pomnimo. — Lepo ugodno vreme je privabilo mnogo gostov iz Tržiča in okolice v naš skriti Lom, da obiščejo našo nežno cerkvico, ki je ta dan sijala v novi obleki. Pobelili smo namreč cerkev in zvonik, poslednji je dobil tudi nova kazala in nove kazalce za uro, tako zdaj hiša božja kaj prijazno izgleda in vabi mimo idočega, naj bi vstopil. — Ob 10. je bilo cerkveno opravilo, katero so obavljali prečastni g. svetnik in župnik tržički France Špendal. V lepem govoru so nam razložili pomen posameznih predmetov izven cerkve in v njej in pripomnili, da so sosednje hiše, oziroma njih prebivalstvo častna straža cerkve, ki naj bi se s krščanskim, krepostnim življenjem te časti vredno skazalo. — Po večernicah so se prijatelji in znanci sešli pri Končarju in dalje gori pri Robežu na prijazen razgovor in na kapljico vina, ki je srca razgrela, da so se razlegale poštene slovenske pesmi pozno v večer. Bilo je veselo, brez prepira, brez ojstre besede, brez kake kletve, kar je gostom in domačim na čast. Naj bi bilo vedno in povsod tako!

g Marijina kapelica na Hribcih blagoslovljena. Iz Moravč se poroča: Take slovesnosti, kakor je bila v nedeljo, 13. oktobra, na Hribcih, še ni videla moravska fara. Izpolnila se nam je iskrena želja, da se blagoslovi Marijina kapelica, zato smo nestrpnost čakali onega dne. In zares je bil ta dan veličasten za moravško dolino. Cel teden pred slovesnostjo je bilo pri cerkvi vse živo. Mladenci in moške so postavljali mlaje ter krasile kapelico z venci, ki so jih napletle domača dekleta. Na večer pred nedeljo je zaplapolal na Hribcih kres, zagrmeli so topiči, da je odmevalo po dolini, katerim so odgovarjali strelji iz bližnjih vasi. Nedeljsko jutro je zažarelo v jutranji zarji, na na Hribcih pa so zavihrale zastave na visokih mlajih. Približeval se je slavnostni trenutek, ljudstvo je trumoma prihajalo po cesti. Tričetrt na deset je slovesno zazvonilo v Morav-

čah, naznanjajoč moravški okolici, da se vrši na Hribcih slovesen obred blagoslovljenja kapelice. Po končanem blagoslovu je zapel moravški pevski zbor pesem: »Gospodov dan«, ki je odmevala v novi kapelici v čistih akordih: »Kako je pokojna vsa vas in ravan, ta mir je slovesen, Gospodov je dan«. Nato stopi pred zbrano množico, nekdanji naš dekan, kanonik g. T. Kajdiž, ki nam je v krasnem govoru pojasnil pomen slavnosti, povdarjajoč besede psalmista: »Razveselil sem se, ko mi je bilo rečeno, da pojdemo v hišo Gospodovo.« Govornik je v lepih besedah kazal zaupanje Moravčanov do tega kraja ter nas blagrovil z besedami svetega pisma: »Srečne oči, ki so videle, kar mnogi niso videli«. Po pridigi je daroval gospod kanonik v kapelici sv. mašo ob asistenci domačih gg. duhovnikov, pri kateri je pel moravški cerkveni in društveni pevski zbor. Tako je bila slovesnost končana. Ljudstvo se je razšlo zadovoljno, veselih obrazov, hvaležno nebesom za izkazano milost, da je dočakalo tako imeniten dan ter doživelo toliko rajsko prijetnih ur pri Marijini kapelici na Hribcih.

g Moravške novice. Slovesnost na Hribcih se je krasno izvršila. Kapelico je blagoslovil vlč. gosp. kanonik Kajdiž. Ljudstva se je kar trlo, bilo je ljudi do štiri tisoč, obojega spola; prišli so tudi iz bližnjih far. Cerkvica je bila ta dan primerno okrašena z venci in od zunaj z mlaji. Moravska okolica je pokazala ljubezen do Preblašne. »Moravčan noče biti zadnji,« so pravili včasih, in to je tudi res. Precej, ko se je jelo govoriti, da nameravajo zidati kapelico, je posestnik G. J. iz Rudnika prostovoljno podaril zemljo. C. a. iz Moravč je prepustil brezplačno kamenolom in pos. K. J. z Dunaja in drugi so podarili les za stavbo. Vsa čast jim, kakor tudi vsem tistim, ki so sploh kaj pripomogli, bodisi v dejanju, bodisi z brezplačnim delom, da se je zgradila Marijina kapela, v prvi vrsti seveda našemu vztrajnemu gospodu dekanu!

lj Dobrova, dne 20. oktobra 1907. Povodnji in hudo neurje. V sredo dne 16. t. m. smo imeli tukaj popoldne silno neurje z bliskom, gromom in nalivom. V teku dobrih treh minut je na prostoru pičlega štirjaškega pol kilometra sedemkrat zaporedoma strela udarila na zemljo ter je gromelo, kot bi se bilo hotelo vse podreti. Še huje je bilo pa naslednji dan — v četrtek — zvečer. Kmalu po šesti uri se je stemnilo, kot bi bilo vse v mehu. Bliski so začeli drug za drugim svigati ter čimdalje, tem strašneje grometi. Naenkrat se pa vlije kot bi se bil oblak utrgal, v trenutku so bila vsa pota pod vodo. Nastal je kratki premir, da je potem element tem huje razsajal tja preko 11. ure ponoči. To neurje je pa tako razdražilo obe vodi, Gradašico in Horjuljko, da sta preplavili vso dolino. Horjuljka ni napravila ravno posebne škode; drugače je pa ob Gradašici. Ta sila je na več krajih podrla obrežne nasipe in se razlila preko travnikov in obsejanih njiv ter preko onih, na katerih so še zadnji jesenski pridełki. Tu je napravila prizadetim posestnikom prav občutno škodo, ker jim je raz njiv deloma odnesla ozimno setev z zemljo vred, deloma jim pa isto s prodom zasula. Odnášala je raz njiv tudi repo. Posebno občutno škodo prizadeva Gradašica posestniku Josipu Zorc, ker mu je v teku še ne enega leta dvakrat podrla jez nad mlinom in žago; sedaj mu je pa totalno devastirala eno najboljših in večjih njiv, obsejano z ozimno pšenico. Škodo naj bi merodajni faktorji takoj cenili in delali na to, da se prizadetim strankam ta škoda kakor si če bodi zdatno olajša.

Dolenjske novice.

Iz litijskega okraja.

d Prežganje. Po neljubi pomoti je zaostal ta dopis, ki pa mora biti objavljen zaradi širšega občinstva. Dasi je bil naš presvetli knez in škof, ki je birmoval septembra meseca, v šmartinski dekaniji povsodi slovesno sprejet, vendar lahko trdimo s ponosom, da takega slavja ni doživel morda nikjer, kakor pri nas priprostih hribovcih, ki pa smo s tem pokazali svojo naprednost, da znamo častiti sloveče in slavne moše. Litijsko glavarstvo je streljanje uradno prepovedalo. A naše ljudstvo dobro ve, kako smejo v Šmartnem pred nosom glavarstva ob raznih umestnih in neumestnih prilikah liberalci streljati, na primer, ko je bil izvoljen župan, so streljali od enajstih dopoldne do polnoči brez dovoljenja in zato tudi brez kazni, ko je prišel predsednik, ko je bil izvoljen Hribar itd. Ko je bil izvoljen Hribar za poslanca, so fantje sami priznali, da so streljali, a vendar niso bili kaznovani. Zato streljamo tudi klerikalci. Orožnik sicer pride, a škoda za pot. Naj gre raje Vozljovega fanta vprašat. Sprejeli smo Presvetlega s tako gromovitim streljanjem, da lahko rečemo, v takem ognju še niso bili, dasi so bili že v Bosni. Pred vozom, za vozom, na vsakem gričku, po hribih, v zadoljih, ob hišah, lahko rečemo, povsod: pok in hitro zopet spet. Fant je zažgal, pobral možnar, po poti nabasal, in zopet zažgal, in to je šlo vso pot do vsprejemnega prostora. Tu se je zbrala vsa fara, šolska mladina, obe družbi itd. Vsi so pozdravljali Presvetlega. Naravnost krasen in ginljiv pa je bil prizor, ko je naš vrli gospod župan Jožef Golc pozdravil kneza in škofa. Prav kot verni Tirołci je gospod Gole župan treh fara — Stange, Janče in Prežganje — držal v roki zastavo sv. Rešnjega Telesa in obetal zvestobo Presvetlemu. Bog nam daj še kaj tacih županov na Kranjskem, potem se Hribar razkadi v Pešti! A tudi cerkveno življenje tuak j cvete. Obhajanih je bilo drugo jutro do 250 vernikov, skoraj vsa fara. Veliko zaslug ima gotovo naš vrli gospod župnik, ki bo gotovo dobil za svoj trud priznanje od svojih višjih tukaj in plačilo tam!

d Šmartno pri Litiji. Od tam se nam poroča: Letos neizprosno smrt silno pobira pri Marijini družbi. Zlasti žalujemo ob grobu vrliga mladeniča iz Jablanice Janeza Smuk. Kakor nežno cvetlico, tiho in skromno rastočo, je sušica posušila 20letnega mladeniča žaljočim starišem. Tam pri Sv. Ani počiva mladi Majčev fant in čaka vstajenja v povečičanem telesu ter nam kliče, da kratki so dnevi življenja za nas. — Velikanska povedenja je bila te dni po celi okolici. Sava je narasla zadnji petek tako, da je bil sicer močn most v nevarnosti. Okrog Litiije je bilo vse poplavljen; kozolci so stali v vodi, vendar se večja nesreča ni pripetila. — Nagle smrti je umrla Katarina Pregelj, Kmetova iz Jablanice, v Litiiji. Zadelo jo je kap. Bila je tiha in pridna dekle. — Zopet se je nastanila na vagenšperskem gradu visoka rodbina vojvode meklenburškega. — Umrla je vrlému šmartinskemu peku gospodu Ernstu Derčarju mala hčerka.

d Nečuvno. Iz Brnardovca, občine Šmartno, se poroča: Tukaj živi stara vodva Franciška Pevec, po domače Lambergarca. Nima nikogar na svetu, kakor dva drla sinova, ki oskrbujeta vse: kuhinjo, živino in gošpodarstvo. Vdova je že blizu leto dni na postelji in je bila že večkrat za smrt prevadena. Letos sta bila oba fanta potrjena v vojake. Starejši je šel, a mlajši je prosil, da bi smel vsaj toliko časa doma ostati, da bi oni

nazaj prišel. A zastoj vse prošnje. Pred par dnevi je moral še mlajši oditi. In sedaj leži vdova bolna in zapuščena v hišici, visoko gori v hribih, in bliža se zima s svojimi zameti, do sosedov je daleč, okrog so gozdovi itd. Sina pa sta pri vojaki, ko je toliko drugih. Tak slučaj se menda še ni zgodil v naši Avstriji. Zolč nam sili v pero, a se premagamo, da vidimo, kaj bo. Menda niso še vsi ljudje ob pamet. A če nič ne bo pomagalo, tedaj bomo govorili odkrito in naravnost, četudi treba zato v ječo.

d More se za »špas« v Zagorju. Iz Zagorja ob Savi poročajo: Učenec drugega razreda je poizkusil, kako bi bilo, če se človek obesi. Že je visel, K sreči ga zapazi tovariš in ga reši. Ko je bil zaradi tega kregan, se je izgovarjal, da se je obesil »za špas«. — Pozneje je poizkusil 30letni mladenič R. Tudi temu se ni obneslo. Pravočasno so ga še zasačili, odrezali vrv in ga ž njo pretepli, kar je tudi res zaslužil za svojo neumnost.

Iz Velike doline.

d Trgatev. Vinska letina je pri nas letos zelo ugodna. Stari ljudje ne pomnijo tako dobre kapljice, kakor je letošnja in pa tudi dosti jo je. Pa saj je bilo tudi vreme za trto skozi celo leto najugodnejše, posebno še sedaj ob trgatvi, ko smo brali ob najlepšem vremenu. Vabimo torej kupce naj se oglasijo pri nas in dobiti bodo prav dobro pristno kapljico.

d Letina. Poljski pridelki so srednji. Sadja je bilo vsacega po nekoliko. Krme je malo, posebno stara je bila slaba.

d Nesreča. Strašna nesreča se je zgodila v soboto 5. oktobra ob trgatvi pri Levičarju na Bregu. Nabili so tri možnarje, da bi streljali. Eden možnar kmalu ustrelil. Druga dva pa se nista hotela užgati. Tedaj pa pristopi k nabitemu možnarju pogledat Stefan Semenič-Vrtički, zakaj ne ustrelil. V tem trenutku pa drugi možnar počil in zadene nesrečnega Semeniča v desno stran na prsi. Revežu se vname obleka, začne si sam slatiči zgornjo suknjo, da uro svoji poleg stoječi materi, kri se mu udere iz grozne rane, fant omahne, glasno zastoka in — zdihnje v najlepši dobi 21 let. Svojo neprevidnost je plačal s svojim življenjem. Nagle in neprevide ne smrti reši nas o Gospod!

d Vlom. Takoj čez mejo na hrvatski strani so v noči od 6. na 7. oktober vlomili do sedaj še neznani zločinci v Hipahov grad. Železno omrežje na oknu v prtiliju so izdri, po tleh so na nastali slame, da bi se ne slišal padajoči omet. Odnegli so 400 kron denarja in še nekaj drugih stvari. Vlom je še toliko drznejši, ker se je izvršil v gradu, ki leži ob veliki državni cesti in ker je v bližnji tovarni bila nočna straža.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz višnjegorskega okraja. Po dolgem molku naj zopet jaz kaj poročam »Domoljubu«. Višnjegorska občina bi se rada povečala na stroške dedendolske občine ter zahteva, naj bode meja potok Višnjica. S tem bi se dedendolski občini vzelo pet hič in župana. Višnja gora bi imela dva župana, Dedendol pa nobenega. Vedno sem pa slišal, da ni dobro, če ima panj dve matici in tudi ne, če nima nobene. Dedendolska občina se brani in tudi prizadeti posestniki nočejo postati meščani. — Višnjegorska cerkev sv. Ane se je v zadnjem času polepšala. Vse delo je stalo nad 700 kron. 300 kron je dala posojilnica, kdo pa drugo? Sploh je Višnja gora v zadnjem času dobila vse lepše lice. Pa tudi farna cerkev je dobila nova vrata. Kamnoseško delo je napravil kamnosek Toman v Ljubljani, mizarško višnjegorski Dobrovoljec in

ključavničarsko naš M. Perušek. Ves portaj je v kras župni cerkvi. Vse delo stane okrog 1600 kron in posojilnica je darovala v ta namen 800 kron. Župna cerkev dobi v kratkem tudi nove zvonove. — V zahvalo za zdravje je dedendolski župan gospod Omahen daroval župni cerkvi lep lestenec. Delo gospoda Kregarja. — Na Polici začnejo na spomlad graditi novo šolo ter napraviti dvorazrednico. — V kratkem bodo imeli tudi občinske volitve. — V Zatičini je legar ponehal. Zato je bil 14. t. m. v Št. Vidu zopet sejm. Ne gre nam v glavo, zakaj so bili sejani za časa legarja prepovedani tudi drugod po okraju, kjer ni bilo nobene bolezn. Kolika škoda za kraje, kjer ni bilo sejmov, a tudi za vse prebivalce, ki bi radi prodali živino zavoljo pomanjkanja krme, pa jih niso mogli kam peljati. Ako ste nam sejm prepovedali, zakaj niste tudi prepovedali pota v davkarijo. Če boste rekli, da bolni ne nosijo davkov, vedite, da bolni tudi ne gonije živine na sejm. Kolika škoda, ker smo krmo prekrmili in se je v tem času tudi cena živine tako zelo znižala. Upamo, da nam za naše zdravje tako skrbno glavarstvo povrne tudi škodo, da ne bomo stradali ne mi ne živina.

— Iz Škocjana pri Turjaku. V nedeljo, dne 27. oktobra bo blagoslovljena prenovljena in povečana cerkev v Škocijani pri Turjaku. Iskrena zahvala vsem faranom, ki so radi podpirali sveto delo. Darovali so denar in brezplačno vozili potrebno gradivo za cerkev. Velike zasluge za novo stavbo imajo svetli patron prof. Leon Turjaški, ki je velokodušno podaril ves potreben les, potem gospa Hočevarjeva v Krškem in vrli domačin trgovec g. Peterlin. Ker imamo še precej dolga za cerkev poravnati, uljudno vabimo sosedne farane, da se udeležijo cerkvenega darovanja, ki bo 27. oktobra v Škocijani.

Notranjske novice.

Iz Logatca.

n Iz Logatca. Velika nesreča bi se bila skoro pripetila dne 17. t. m., ko je malo manjkalo, da strela ni ubila dveh gg. orožnikov iz Dol. Logatca. Omenjenega dne sta se bila odpravila v službo. Ko je bilo popoldne ravno najhujše neurje, sta šla vedrit pod neko smreko v gozdu nad Martinjim hribom. V hipu je udarila v drevo strela, in silni puh je podrl oba orožnika na tla. Orožje, eno puško in eno sabljo jima je čisto razbilo. Dalje časa sta potem ležala oba popolnoma nezavestna; šele huda ploha je enega predramila. Poleg sebe je videl tovariša, vsega krvavečega, na glavi mu je zijala velika rana. Witte pomoči je bilo treba. Po vseh štirih se je spazil do bližnjih ljudi, ki so ju potem rešili. Eden bo kmalu okrevljal, z drugim bo pa težko kaj.

n Letina, hvala Bogu, je pri nas zelo dobra. Tudi nalivi zadnje dni niso napravili bogvekakšne škode. Pač je po dolini stala par dni voda, pa je kmalu usahnila.

n Krasne orglje imamo, kakor znano, delo g. Milavca, našega domačina. Nekdo — večšak poseben ni bil — je pred nekaj tedni zapisal v »Slovenu« o orgljah kratko notico, ki je sicer na videz brezpomembna, v resnici pa je ogrnjena v plašč precej pisane nevoščljivosti. Ne vemo, kdo je pisal, a prav vsekakor ni storil — zakaj ne, že sam vé, še pre-dobro.

n Krščansko-socialno izobraževalno društvo v Gor. Logatcu nekoliko dremlje. Zal bi nam bilo, ko bi društvo morda dodobra zaspalo. Možje in mladeniči, prilijte društvu par

kapelj življenja — z drugimi besedami: Pristopajte k društvu, da ga tako poživate!

n Shod »Kmečke zveze« za logaški sodniški okraj! se bo vršil dne 3. novembra t. l., to je 24. nedeljo po Binkoštih. Govorila bosta gg. državna poslanca dr. Jan. E. Krek in Jož. Gostinčar. Začetek takoj po večernicah v Gor. Logatcu v sobi izobraževalnega društva. Kmetie in delavci, ki si z delom svojih rok služite kruh, pridite za gotovo na ta vele-pomebni ustanovni shod, na katerem se bo tudi delavski stan organiziral, da organiziran z uspehom zahteva svojih pravic. — Pripravljalni odbor.

Ildrijske novice.

n Blamiral se je na Gorah. Vitez Kajetan Premerstein je mislil, da ima do nadarbinskih gozdov na Gorah iste pravice, kot do svojih. Hotel jih je tudi po svoje rabiti; župnik se je moral pritožiti in deželni odbor je podučil liberalnega Kajetana, da tudi njemu ni vse diovoljeno.

n Občinske volitve v Žireh. Volitve te imajo biti v kratkem. Želeli bi mi, da bi se pri volitvah združili vsi, ki imajo res kaj srca in smisla za gospodarstvo in pravi napredek, vsi pravi značajni možje, ki bi delali za blagor ljudstva. Da bi le domači preprij ponehal in bi se ne gledalo toliko na stran vode, ampak katoliški, vestni, pridni možje z obeh strani naj bi se zbrali v prospeh cele velike občine.

n Nova cerkev v Žireh. Ker je zadnji čas bilo zelo neugodno vreme, se ta cerkev letos ne bo mogla spraviti pod streho.

n V župniji Spodnja Idrja se giblje. Vrli Čekovničari so spoznali, da niso utsvarjeni za to, da bi delali le tlako bogatinom. — Kamoljičani bodo tudi začeli marsikaj zahtevati od občine in dežele in ne bodo več le mirno plačevali davkov in pustili, da bi občinske doklade teknile le liberalcem in mokračem pri Fari. Do spoznanja bodo prišli v kratkem vsi, tudi Krničani in Masorčani, da niso oni navezani na liberalne in mokraške trgovce in krčmarje — trgovci in krčmarji bodo zelo klaverni, če jih bodo podpirali potem le liberalci in mokračji. Kmetje vrli! V nobeno gostilno ali prodajalno, kjer so liberalni ali mokraški časopisi ali kjer se zabavlja čez vas — saj ste vi ljudje, ki vse druge redite. Če ne pomaga drugo sredstvo, po vkrotite liberalne in mokraške opice z lakoto.

n Tinče in župnišče v Zavracu. Tinče žaluje, da je v Zavracu tako slabo župnišče, a vendar, dasi je velik posestnik v tej župniji, ni še ničesar preskrbel za novo župnišče.

n Vsega oskrbnik. Tinče se za vse zaima in za vse pobriga. Za vse hoče le on pravo vedeti in za vsacega hoče poskrbeti. Poskrbi naj torej tudi za svojega brata, da se ne bode okrog klatil in delal ljudem nadleže. Če je mož zmeden, ž njim v bolnišnico, če je pa poreden, v prisilno delavnico.

n Kaj bodo sedaj počeli liberalci v Črnem Vrhu? Liberalci so v Črnem Vrhu do kosti oglodali kmetie in delavce z liberalnim gospodarstvom pri mlekarni. Letos so hoteli liberalni ljudje, kar jih je še ostalo, pa uničiti kapelana. Cel kup tožba so vložili zoper njega zaradi volitev — vse brezuspešno — liberalci so pa s tem tudi napravili gmotno škodo posameznim osebom in državi. Zato svetujemo tem ljudem, da sedaj začnejo povračevati škodo, ki so jo napravili posameznikom in državi.

n Glasovi po Godoviču. Tudi Godovičani govore sedaj, po volitvah, da je Gostinčar veliko boljši, kot bi bil pa Gruden. Gostinčar bo delal za kmeta — za Grudna so pa morali delati kmetje, da lahko sedaj živi gosposko.

n Izobrazba ljudstva. Ljudstvo hočejo na široko izobraževati po naših hribih fantiči,

katerih eden je po milosti profesorjev končal četrto latinsko šolo, druga dva pa kljub ponavljanju prinesla iz drugega letnika učiteljica več dvojic.

n Nikar slabo soditi. Če se komu pone sreči, da ne more napredovati v šoli, ga takoj slabo sodi svet. Trije pristno liberalni veljaki so tudi zelo slabo se učili v šolah, a so sami privatno dobro premišljevali vso stvarino srednjih šol. Ker so še mladi, bodo gotovo napravili izpite in ker so vložili prošnjo za slovenske visoke šole, bodo šli tudi na te in menda bode eden teh ravnatelj idrijske realke, drugi sodnik v Idriji in tretji, ki je bil že nekaj časa pri kamenju v bašeriji, pa rudniški nadsvetnik v Idriji.

n Kristanu se je zbledlo. Kristan piše na četrti svojega »Nazaj«, da je bil pater na shodu svobodomislecev; na šesti strani iste številke pa pravi, da »Slovenec« laže in laže, če poroča, da je bil pater na brezverskem shodu. Mi si ne moremo drugega misliti, kakor da se je začelo mešati. Mokrač! Devajte Kristanu, svojemu Bogu, na glavo mrzlih ovitkov, da si vsaj v isti številki ne bode več tako ugovarjal. Storite, diokler je čas. Če se vam Kristan docela zmeša, ne bo drugega govoril kot lažnjivec, lažnjivec, in vedno ponavljal seveda samemu sebi.

n Zelje vseh liberalcev. Na Vojskem so si nekaterniki prisvojili kos pokopališča, dasi so to pokopališče delali vsi duhovnjani in je tudi gospod Klobus bil dal 600 kron v namen, da bode pokopališče cerkveno. Vse ugrabiti zase je želja vseh liberalcev. Tudi občinskih računov ti nekaterniki na Vojskem niso imeli v redu. Da je le nam prav, si mislijo liberalci, pravica in resnica pa naj bode kjer hoče.

n Novice iz Ledin. Pri nas smo popravili cerkev, župnišče in okrog župnišča. Napravili smo tudi marsikaj drugega koristnega — vse je šlo gladko. Le kak sebičnež nima nikoli dosti in dela nam sitnosti pri plačevanju dolgov. Oderuhi, skopuhi so povsod enaki!

n Nesreče pri živini. Po naših hribih po Črnem vrhu, po Kanomlji, na Vojskem se na paši prav mnogokrat ponesreči goveja živina. Siro:nak, ki ima samo kravo, je ob vse. Ali bi ne kazalo, dia bi se osnovala zavovalnica za govejo živino?

smo sami krivi nesreč, ki se nam lahko pripetijo. Posebno moram svariiti naše gospodarje pred jutranjo pašo po rosnih detelji in sploh pred pašo po mokri detelji, kajti mokra detelja je silno nevarna za napenjanje. Tako imenovana strniščna detelja je za zmiraj nevarna, tudi če ni mokra ali rosna. Zato se moramo take paše kolikor mogoče ogibati. Strniščna detelja je še najbolj porabna, kadar jo je že slana oparila in je vsled tega nekoliko ostarela. Pa še v tem slučaju naj se živina najprej drugje napase, predno se žene na tako deteljsja. Zjutraj, ko je rosa, se tudi priporoča, da položimo živini nekaj suhe ali druge zelene krme v jasli, predno se žene govdo na pašo, da ne pride s tešim želodcem na mrzlo in rosno pašo. Dobro je xudi, da se živina v tem slučaju pred pašo napaja. Jesenska paša je za molzne krave najbolj ugodna ob lepem in suhem vremenu. Če nastopi mrzlo deževje, potem ni dobra za molzno goved. Izkušnje uče, da krave ob taki paši manj molzejo. Živali se na taki paši sicer utrjujejo, toda na škodo mlečnosti, ki začne pri slabem vremenu pojemati.

Slabosti

telesne ali vsled bolezni, hitro zdravi **Scottova emulzija**. **Scottova emulzija** se lahko označi za čisto redilno in zdravilno sredstvo, ki ima izredno velik učinek, pa je obenem tudi izredno

Pristna le s to znamenko-rihčcem-kot poroštvenim znakom za SCOTT-ov način.

lahko prebavna in slastna

Tudi najbolj izbiran bolnik se hitro navadi na **Scotta** in celo najbolj oslabelemu želodcu **Scott** ne povzroča najmanjših težkoč.

Izvirna steklenica 2 K 50 h.

Naprodaj po vseh lekarnah. 2173 IV

Najhitrejša voznja iz Evrope v Ameriko.

V četrtek zjutraj, 10. t. m. je dospel v New-York angleški in največji parnik na svetu, »Lusitania«, ki je rabil iz Evrope samo štiri dni 19 ur in 12 minut. Tako hitro še nobeden parnik ni vozil. »Lusitania« je preplula vsak dan povprečno 24.002 morskih milj. Angleška si je torej ohranila pomorsko oblast ne samo po množini in velikosti parnikov, ampak tudi po hitrosti. »Lusitania« nosi 32.500 ton in ima 70.000 konjskih moči. Prihodnjic odpluje zopet 2. novembra in 30. novembra, potniki pa odpotujejo iz Ljubljane 28. oktobra in 25. novembra. Pojasnila, kakor tudi voznje liste izdaja Edvard Kristan, potovalna pisarna, Kolodvorske ulice št. 41 v Ljubljani.

Vsled direktnega nakupa raznih **budiik, stenskih, žepnih ur**, kakor tudi raznih **prstanov, uhanov verižic i t. d.** naznanjam slavnemu občinstvu, da zamorem najcenejše in najsolidnejše postreči, ter vljudno vabim na ogled svoje izborne zaloge.

Franz Lovko

urar v Cerknicl.

2411 4—1

Prof. Pawlow označi

temeljem nat. preiskav zdrav tek, kot mogočnega poživilj. sekr. želodč. živcev. Posebno pa povzdignejo tek, krepe želodca in lajšajo bolečine prave **Bradyjeve kapljice za želodec.** — Dobivajo se v lekarnah. **C. Brady, lekarnar, Dunaj 1.** Fleischmarkt 1/387 pošilja 6 stekl. za K 5.—, 3 dvojn. stekl. K 4 50 franko. 2412 12—1

ALEXIN

NAJFINEJŠA RASTLINSKA : : MAST ZA KUHINJE, CVRENJE IN PEKO, 25% IZDATNEJE KOT VSAKA DRUGA. RADI LAHKE PREBAVE ZDR. PRIPOROČENA

PRISTNO LE S TO VARSTV. ZNAMKO.

DOBIVA SE V VSAKI SPECER. TRGOVINI.

Tkalnica za platno

Emil Fuchs, Nachod 1. Češko, Krkonoši.

Ponuja svojo zalogo:

Ostanki 8—20 m dolgi, brez napake.

Modni barhend za domačo obleko in bluze, **fianelo** za srajce in bluze, **cefir** za obleko, nežni vzorci, **oksford** za srajce karirano.

Kanafas v živih barvah, **obelj na tkalnicah za perilo.**

Vse v pristnih barvah, dobro blago. 2392 3—1

45 metrov izbranega 8 glid.

Pošilja po povzetju. Vzorci ostankov se ne pošiljajo.

2 enonad-hiši 2 stropni

se prodasta pod zelo ugodnimi pogoji. Več pove lastnik na Trnovskem pri-stanu št. 14 v Ljubljani. 284 19

Šnovi za mošt

popolno nadomestilo za jabolka in hruške v izdelovanje mošta. Dodatek za zboljšanje mošta. Razpošilja proti povzetju

Josip Racher

drožerija „pri črnem psu“

Bruck ob M.

Prospekte na zahtevo zastonj.

Odobrila c. kr. splošna preskuševalnica za živila v Gradcu.

2413 6—1

Narodno gospodarstvo

Nevarnost jesenske paše. Jesenska paša je po naših krajih zelo važna. Posebno veliko nam koristi, če je jesen dogla in lepa. V takih letih siprihranimo veliko krme, ki smo jo pripravili za zimo in veliko lažje izhajamo spomladi. Z jesensko pašo se pa tudi živina utrdi, okrepeča. Kaj pa je boljšega za živino, kakor dobra paša na svežem zraku, posebno pri nas, ko imamo povsod nizke in tesne hleve? Jesenska paša ima pa tudi svoje nevarne in slabe strani, in na to hočemo opozoriti dnaes naše gospodarje. Sleherno leto se pripeti, da nam gre na jesenski paši kako živinču po zlu, ker se je preobljelo. Posebno nevarna je paša po mladi detelji. Pašo po mladi detelji je zaradi tega izkoriščati z vso previdnostjo, sicer

Milostiva gospa,

ali veste, zakaj morate pri nakupovanju sladne kave izrečno poudarjati ime »Kathreiner« ?

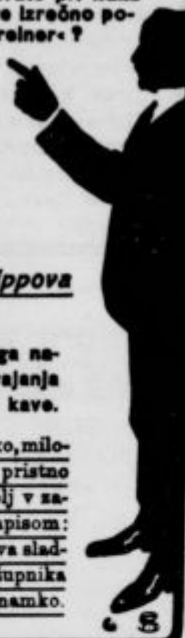
Ker se vam sicer utegne primeriti, da dobite manj vreden posnemek brez vschriin, s katerimi se odlikuje Kathreinerjeva kava.

Zakaj le

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

ima spričo posebnega načina svojega prilivanja v onj in okus zrnate kave.

Zapomnite si torej natanko, milostiva gospa, da dobivate pristno Kathreinerjevo kavo zgolj v zaprtih izvornih zavojih s napisom: »Kathreinerjeva Kneippova sladna kava« in s sliko šupnika Kneippa kot varstveno znamko.

Ne kupite nobene ure

- predno niste čitali moj cenik. — Dobite:
- Nikel-Roskopf ure . . . . . K 3-
  - Srebrne Roskopf-ure . . . . . " 6-
  - Z dvojnim mantelnjom . . . . . " 8-
  - S 3 srebrnimi mantelnji . . . . . " 10-
  - Plošne jeklene ure . . . . . " 7-
  - Prava „Omega“ . . . . . " 17-
  - Srebrne pancer-veržice . . . . . " 2-
  - 14karatne zlate ure . . . . . " 19-
  - 14karatne zlate veržice . . . . . " 20-
  - 14karatni zlati prstani . . . . . " 7-
  - Ure na nihalo, 70 cm . . . . . " 4-
  - S stolpnim zvoncem . . . . . " 10-
  - Z muziko . . . . . " 12-
  - Ure-kukavice . . . . . " 5-
  - Ure za kuhinjo, 8 dni idoče . . . . . " 6-
  - Budilnice z 1 zvoncem . . . . . " 3-40
  - Z dvojnimi zvoncem . . . . . " 3-
  - S cifernico, ki se sveti . . . . . " 3-20
  - Bud s stolp. zvon. in „Schlagwerk“ . . . . . " 6-

3 leta pisemne garancije. — Denar nazaj, ako ne dopade. Pošlje po povzetju **zaloga ur in blaga iz zlata Max Böhnel, Dunaj IV., Margaretenstr. 27.** sodnijsko zapriseženi strokovnjak in ocenjevalec. Zahtevajte cenik s 5000 podobami zastoj in franko.

Božična premija!

!! Zastonj !!

Čisto zastoj brez vsacega plačila!

dobi vsak čitatelj tega lista železniško budilnico, ki sveti, ali pa Roskopf uro z verižico, ako vpošlje ta inserat in ako je naročil v času od 1. okt. do 1. dec blaga v vrednosti 40 K. Zahtevajte torej takoj moj novi katalog s 5000 slikami zastoj in poštne prosto glede blaga iz zlata in srebra in ur. 2361 a-1

MAX BÖHNEL, Dunaj IV., Margaretenstr. 27.

BAROS

GABOR

„Hugaria-Villám“

Pokvarjena vina

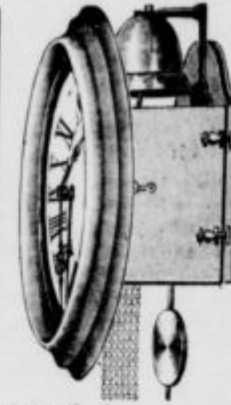
in druge vinske bolezni se z ničemer bolj ne odpravijo kot po vseh naših postavah dovoljena, v tu in inozemlju dobroznana Barosova

- sredstvo za ojačenje vina (hektoliter rabi 1/2-1 kg) 4 K.
- Purin (za hektoliter 5-6 deka) 12 K. Dekla 16 vin.
- Čistilo za 12 hl 2 K, za 25 hl 3 K, za 50 hl 5 K.
- sredstvo proti kislini (za hl 1/4 kg) 2 K 40 vin.
- sredstvo za odstr. duha (za hl 1/4, 1/2 kg, kg) 5 K 20 vin.
- za pokvarjena in gosta vina (hl 1/2-1 kg), kg 4 K 40 vin.

Dalje vse obstoječe predmete za kletarstvo in gospodarstvo in stroje. Ceniki zastoj in franko. — 54 kg po povzetju, nad to količino na rok 1726 XII 3-1 po dogovoru.

Osrednja pisarna in prodajalna: **Budapest, VII. Dohány utca 1,** zaloga: 49, telefon 8-72. Tovarna zmesi za rum, likerje in druge spirituozne: **I. Városmajor-utca 42,** (lastna hiša). Telefon 45-45. — Razpošilja se dvakrat na dan po pošti po povzetju ali proti vpslatvi denarja

Milijonarka zločinka. Že več časa so se dogajali v »milijonerskem okrožju« v Chicagu vlni, ki jih je izvrševala, kakor se je zdaj dognalo, milijonarjeva žena iz Milwaukeeja. Ona je vse izpovedala in priznala. Rekla je, da so jo taki polnočni čini tako mikali, da se jim ni mogla ustavljati. Da bi te vlni bolj spretno izvrševala, se je dala o tem poučiti od nekega kaznjenca, zamorca, ki ji je pri tem pomagal in jo konečno izdal. Gospa Romadke je lepa in izobražena žena. Igrala je veliko ulogo v chicaškem društvu. Njen mož jo je obsipaval z dragocenimi darovi in ji je dal vsako leto 2500 funtov šterlingov za obleko. Škode je napravila okro 2000 funtov šterlingov.

Najnovejša budilnica (Wecker)

s stolpnim zvoncem z bitjem K 6-

Prva kvaliteta z masivnim kolesjem, bije ure in pol ure, zbudiv z glasnim stolpnim zvoncem, lepo polirano okroglo leseno okvirje, bela cifernica iz stekla 30 cm v premeru, samo K 6. — lista s cifernico, sveti ponoči. K 7- . . . — 3 leta pisemne garancije. Kar ne dopade, se dobi denar nazaj. Pošlje po povzetju

Max Böhnel, Dunaj IV Margaretenstrasse 27, Zahtevajte moj cenik s 5000 podobami zastoj in franko.

2 63 10 -1

Slabotni,

v razvoju ali pri učenju zaostali otroci, ter slabokrvni, otožni, nervozni, utrujeni, lahko vznuriljivi in zgodaj oslabei odrasli rabijo z velikim uspehom **dr. Hommela Haematogen.**

Slast se vzbudi, duševne in telesne moči se dvignejo, vse živčevje se ojači.

Zahtevajte izrečno pristni **dr. Hommel-ov Haematogen** in ne dajte si usiliti nobeno izmed mnogih ponarejanj. Dobi se v lekarnah. 2170 5-4

Ure-budilnice s cifernico, ki sveti

- Z 1 zvoncem nav . . . . . K 2.40
- Z 2 zvoncem . . . . . " 3-
- S cifern. ki sveti . . . . . " 3.20
- Marka J. Prima . . . . . " 4-
- Železniška budila . . . . . " 5-
- Budilnica s stolp. zvon. (Schlagw.) . . . . . " 6-
- Budilnica z muziko . . . . . " 10-
- 3 leta pisem. garancije. Denar nazaj, ako ne dopade. Pošlje po povzetju.

MAX BÖHNEL

Dunaj IV., Margaretenstr. 27

Zahtevajte moj cenik z nad 5000 podobami zastoj in 2354 franko 10-1

Pozor vzbuja v zdravniških krogih in pri širšem občinstvu 2403

iznajdba ameriške lasne vode „LOVACRIN“

Zakonito zanjé Odlik. na Dunaju in v Bruslju 1906: zlata svetilnja sast. križ in diploma LOVACRIN je voda za lasse, ki jo priporoča nad 2000 zdravnikov in med časopisje. LOVACRIN učinkuje na lasne koren. tako, da v 8 dneh pospeši rast las in brade, kjer je to mogoče. Luskine se odstr. in prepreči izpad las zanesljivo po uporabi. Dokaz je, da je nad stotisoč gologl. in brezbr. ljudi z rabo LOVACRINA dobila lasse in brado. LOVACRIN povzroči lasse dolge in goste. LOVACRIN dá osiv. lassem zopet nar. barvo. — Cena vel. stekl. LOVACRINA za več mesecev 5 K, 3 stekl. 12 K, 6 stekl. 20 K. V dosegu čisto bele, nežne in fine kože na obrazu in rokah ter po vsem telesu proste lišajev, ogrevc itd., naj se rabijo le sledeči po vsem neškodljivi, dostej nedosetnji LOVACRIN-izdelki: Novacrin-milo po 1 K, 3 kosi K 2-50; Lovacrin-creme v lončkih po 3 K in 5 K, Lovacrin-toaletna voda v stekl. po 3 K in 5 K; Lovacrin-lepotilo (belo, roza, creme) v kart po 3 K in 5 K itd. razpošilja po povzetju, ali če se denar pošlje naprej glavna zaloga

M. Feith Nachf., Dunaj VI., Mariahilferstr. 45 Zaloga v Ljubljani pri ANT. KANCU, drožerija, in JOS. MAYRJU, lekarju „Pri zlatem jelenu“ Dobiva se dalje v mnogih drož., parf. in lekar. monarh

BRAZAY FRANCO-ZEMLEVO MILO

radi svojega izbornega higijeniškega in kosmetiškega učinka ~~je~~ je ne doseže nobeno drugo milo. ~~23~~ Napravlja kožo čisto, nežno in prožno, lepo polt, krepi kite in učinkuje razkuževalno. Neobhodno potrebno za vsako toaletno mizo in vsako otročjo sobo. 971 III

Cena komadu 70 v., 3 kosi v elegantnem kartonu K 2. Dobl se povsod, kjer ne, naj se obrne na **Brazay, Dunaj III/2, Löwengasse 2 a.**

Vsaka dama, ki potrebuje **ново obleko** prejme na zahtevo **zastonj našo veliko zbirko vzorcev**

ki vsebuje vse sezijске novosti volnenega blaga, barhenta, flanel, baržuna, modnega blaga kakor tudi bombaževine in platnine. Posebno naj se pazi na našo

sezijsko priloznost
spalna suknja iz la. volurja gl. 470
(kroj po sliki)

Pri naročbi zadošča naznanilo cele dolžine, merjene od vratu, cele zgornje širine, dolžine vratu in dolžine rok. **Vzorec za spalno suknjo zastonj.** Zahtevajte, da se Vam dološlje zastonj naš veliki cenik z božičnimi novostimi o kožuhovini, galanterijskem blagu, zlatnini, srebrnini obleki in perilu za dame gospode in gospe, igračah, okraških za božično drevesce, preprogah, porcelanu 2018 6-6 in kuhinjskem orodju.

DUNAJSKA MODNA UNIJA
(Wiener Moden-Union)
Dunaj IX. 18. Liechtensteinstrasse 20.

Zabranite izpadanje las!

Odstranjajte prhljaje!

Dunaj 1904: Zlata državna svetinja.

Dunaj 1904: Zlata državna svetinja.

St. Louis 1904:

Grand Prix!

Milan 1906

Grand Prix!

Ojačite rast las!

Oživljajte živce!

Dr. Dralle-ja brezova voda za lase

najplemenitejša in najnaravnejša vseh voda za glavo in lase. Pazite pri nakupu izrecno na ime „Dr. Dralle“, ker se ponujajo češče manjvredna ponarejanja na škodo občinstva. Dobiva se v lekarnah, parfumerijah, drožerijah in brivnicah. Glavna zaloga: M. Hoffmann & Co. Tešin v L.

Loterijske srečke.

Dunaj,	5. oktober	61	79	53	65	71
Gradec,	5. oktober	20	29	8	77	27
Trst,	14. september	9	18	55	8	81
Linc,	14. september	54	52	47	68	45

Leposlovni mesečnik

„Dom in Svet“
stane za celo leto
K 9.—. Naroča se v
Ljubljani.

Prilohdnja številka „DOMOLJUBA“
izide dne 31. oktobra 1907.

A. Sušnik

Zaloška cesta šte. 21, Ljubljana.
Trgovina špecerijškega blaga, moke, špirita, žganja in raznovrstnih barv. — Ob času setve garantirano kaljiva semena, kakor: detelja, trava, pesa itd. Zaloga raznovrstnega železa, železnih šin, travverz, Roman in Portland cementa, štedilnikov, peči, okov za okna in vrata, kotlov vlitih n bakrenih, mrež za ograjo, pozlačenih nagrobni križev, tehtnic, utež, pump in cevi za vodnjake, sploh vse železnine po najnižji ceni. — Velika zaloga poljedelskih strojev: mlatilnic slamozeznic, plugov itd. 355 18—17
Dobra postrežba, nizke cene.

Sanatogen

Od nad 5000 profesorjev in zdravnikov vseh kulturnih dežel sijajno potrjen kot najvspešnejše kreplilno in osveževalno sredstvo 2011 7-4

Jači telo, krepi živce

Dobiva se v lekarnah in drožerijah. Brošure razpošilja franco in zastonj Bauer & Co., Berlin S. W. 48 in glavno zastopstvo C. Brady, Dunaj I. Fleischmarkt 1.

Samo 6 dni

Havre New-York

Francoska prekomorska družba. Odpotuje se iz Ljubljane vsak torek. Vozne liste in pojasnila daje samo

Ed. Šmarda

obl. konc. potovalna pisarna Ljubljana, Dunajska cesta št. 18, nasproti znane gostilne pri „Figovcu“. 1878 26—5

Ustanovljena l. 1831. C. kr. priv. občna zavarovalnica Ustanovljena l. 1831.

Assicurazioni Generali v Trstu.

Jamstveni zaklad nad 300 milijonov kron. Do sedaj izplačane škode nad 850 milijonov kron.

Družba zavaruje:

Na življenje in za doto v vseh mogočih sestavah. Tekom leta 1906 zavarovalo se je pri tej družbi 16.847 čseb na življenje za kapital nad 140 milijonov kron.

Zoper požare, tatinski vlom, škode pri prevažanju, poškodbo zvonov in zrcalnih oken

Sprejema tudi zavarovanja:

Zoper telesne nezgode in točo.

Pri tej družbi je zavarovan na življenje Njega svetost papež Pij X. in prevzvišeni knezoškof ljubljanski Anton Bonaventura; tudi vsa posestv Njega veličanstva cesarja avstrijskega.

Največja zavarovalnica avstro-ogrške države.

Glavni zastop v Ljubljani: Marijin trg, Sv. Petra cesta 2, v lastni hiši.

Najboljše in najcenejše

tamburice

izdeluje in razpošilja tovarna tamburic

NIKOLA TISLAREC

Preloščica, z. p. Topolovao (Sisak) Hrvatsko.

Vse tamburice so točno urejene in solidno izvršene. Cenik tamburic in vseh tamburaških potrebnih pošljem na zahtevo vsakomur zastonj in franco. 2146 5—5

Registriran vzorec. Bajna Iluzija! Oblastveno varovano.

1974 Najlepši kras božičnega drevesca 15-1

ki bi ga ne smela pogrešati nobena krščanska družina, je moje izboljšano **briljantno angel. zvonilo za božično drevo št. 1** popolnoma iz kovine s 6 poslad. angelci 30 cm vis. Garantira se za funkcijoniranje.

Pritrjeni se lahko takoj na največje ali najmanjše drevo s preprostim nasajenjem. Postavljeno na mizo se robi lahko tudi za namizno zvonilo. Postavljeno na toplo peč funkcijonira tudi brez prižganih sveč.

Gorki zrak treh prižganih sveč vrti gonilno kolo, nanje pritrjeni izboljšani jekleni be-tički pa udarjajo na troje zvoncev in blago-zvončno, srebrnočisto zvonjenje zadoni, mlado in staro prestavljajoč v božično blaženost. Kos stane s kartonom in navodilom vred K 1-50.

3 kosi . . .	K 4-25	9 kosa . . .	K 12-
4 . . .	5-50	12 . . .	15-
6 kosov . . .	8-	24 . . .	29-

Št. 2. Ravnotisto angelsko zvonilo za božično drevesce, izvršeno veleelegantno in posebno fino ponikljano, s sukanimi stebriči za zvonce in tremi prekrasno zaredimi srebr. lametastimi rožami, ki potem, ko so prižgane sveče, prekrasno odsevajo, kos s kart. in navod. vred K 2-

3 kosi . . .	K 5-50	9 kosov . . .	K 15-50
4 . . .	7-25	12 . . .	20-25
6 kosov . . .	10-50	24 . . .	39-50

Najnovejši

stekl. nakit za božično drevesce

12 kos. sortiranih, skrbno zaviti v kartonu, po velikosti in izvršitvi po K -40, -60, -70, -80, 1-, 1-20, 1-50, 2-, 6 kos. kartonu, po velikosti in izvršitvi po K -75, -90, 1-, 1-20. Lametta, angelski lasci, srebrni ali zlati, kuvert K -10, šica za orehe 100 kosov K -20, veržice iz steklenih kroglic, 1 in pol do 2 metra dolge, po velikosti kroglic K -90, -95, 1-20, 1-40. Srečnice št kosov v kartonu K -50, večje 15 kosov v kartonu K -58, držajci za sveče, tozati K -50.

Prosim zahtevajte katalog.

Božična nagrada.

Vsak p. n. kupec, ki od 1. sept. do 30. nov. pisмено nasenkrat naroči za božično nagrado skrbno kužilko št. 4543 s po noči svetičnim se Zamena dovoljena ali denar nazaj, torej brez rizika!

Posilja se po povzetju ali denar naprej. Najpripravnije se naroča na odzruku poštne nakatnice. Neobhodno je potrebno, da se pri naročitvi opomni, ali naj se pošlje blago po povzetju ali če je denar odposlan po nakaznici. Tudi je v korist vsakemu naročitelju, da naroči, čim se mogoče, blago še pred 15. decembrom, ker pošta po 15. decembru zaradi hudega snalva ne more dostavljati tako hitro, kakor ob navadnem času. Naslavljajte naročbe satorej pravdoasno na naslov:

tvornica ur v Mostu

ces. in kralj. dvorni dobavitelj v Mostu

JAN KONRAD

št. 1941 na Češkem

Zahtevajte moj najnovejši glavni katalog s 3000 slikami, ki vam ga takoj pošljem zastoj in poštnina prasto.

pristna Roskopf patentna remontoirka na sidro švicarskega zistema z masivnim solidn. švicarskim kolesjem na sidro in zaščito za gonilno vzmet, pristno nikljasto okrovje z varstveno ploambo in šarnirskim pokrovom, ovaln. robom, 36 ur doča (ne gre samo 12 ur), okrašeni in pozlačeni kazalci, najnatančnejše reguliranje in zletni garancijski list, kom. 5 K, 3 kom. 14 K. S sekundnim kazalcem 6 K, 3 kosi 17 K.

Bogata izbira v mojem glavn. katalogu.

Št. 7223. Denarnica iz enega kosa, svetlorjava, safian mnogo prostora za drobiž, 4 predeli, notranja zapora na vzmet, nikelnasta zunanja zapora 9 cm dolgi, 6 cm široki K 1-50

Št. 7202. Cena dobra denarnica iz enega kosa, močnega, gladkega usnja iznena, la zaklopci iz govedine, 4 predeli in vizitje, 3 zapora, 9 cm dol. 6 cm šir. K 1-35.

Boljše denarnice po K 1-85, 2-10, 2-80, 3-10, 3-50, 3-80, 4-20 in višje za najmanj 40 K blaga, dobi zastoj kazalnikom in pa kledar za l. 1908.

Suhe gobe (jurje)

na senčnem kraju posušene, ne prašne, kupujem in prosim, da se mi pošlje vzorec s ceno. Kupujem tudi „licopodi“ (rumen prah od lesa za popravevanje malih otrok.)

C. F. Schubert, Gradec, Murplatz 10. 2278 3-3

Šivalni stroj lep in trpežen, že od 38 kron naprej. Ceniki zast. L. REBOLJ zaloga šiv. strojev in koles, Kranj.

Naznanilo.

Uljudno naznanjam, da se nahaja moja 2267 3-2

odvetniška pisarna

v novem posloplju „Kmetске posojilnice“ na vogalu Cigalefove ulice in Janez Trdinove ulice poleg Justičnega posloplja, nasproti c.k. davkarilji. Vhod: Janez Trdinova ulica št. 8. — (Novo otvorjena ulica od Dunajske ceste čez poprejšnji vr stare deželne botnice. . .)

Dr. Albin Kapus

Telefon 66. odvetnik.

„Vzajemna zavarovalnica“

Dunajska cesta 19 v Ljubljani Dunajska cesta 19

Medjatovi hiši v pritličju

zavaruje

1. proti požarni škodi vsakovrstna posloplja, zvonove, premičnine in pridelke;
2. proti prelomom zvonov, in
3. za življenje oziroma doživetje in proti nezgodam.

2002 12-8

Edina domača slovenska zavarovalnica! Svoji k svojim!

Na hromem konju ni lahko dohiteti jelena.

Jelenje milo je pristno le z imenom Schicht.

Takisto ne more nečisto, polnjeno,
:: :: slabo milo izpodriniti :: ::

Schicht-ovega mila

ker vsaka pametna gospodinja ve,
da nečisto milo kvari perilo ::

Schicht-ovo milo

pa perila ne razjeda, ker je za-
jamčeno čisto. :: :: :: :: 2081 v

Jamstvo za absolutno čistobo: K 25.000.

Jelenje milo je pristno le z imenom Schicht.

Največja, najboljša tovar-
niška zaloga ur, zlatnine, srebr-
nine, china srebra in dragocenih
kamenov. 530 21-17

Prodaja je. I. vzato - brega.

Nižje vrste blago se ne razpe-
čava. Zadovoljujem-se z matim-
dobičkom

Cenike pošiljam zastoj in poš-
tine prosto.

Kupujem tudi staro zlato in
srebro po najvišji dnevni ceni

Fr. Čuden

urar, Prešernove ulice v Ljubljani
nasproti franciškanskega mostu.
Eksportna trgov. na vse dele sveta.

Učenca

za krojaško obrt sprejme takoj **Fran Si-
tar**, Kolodvorske ul. 35, Ljubljana, 2379

Ohranitev zdravega

želodca

tiči največ v ohranitvi, pospeševanju in v
uravnavi prebavljanja ter odstranitvi nadlež-
nega zaprtja. Preizkušeno iz izbranih najbolj-
ših in uspešnih zdravnih zeli skrbno na-
pravljeno, tek zbujujoče in prebavljanje po-
spešujoče in lahko odvajajoče domače zdra-
vilo, ki ublaži in odstrani znane posledke ne-
smernosti, slabe diete, prehlajenja, in sopnega
zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne
tvoritve kislin ter krče je *dr. Rose balsam sa
želodec* iz lekarnе B. FRAGNERJA v PRAGI.

SVARILO!
Vsi deli embalaže imajo
postavno deponovano var-
stveno znamko.

Glavna zaloga
lekarna **B. FRAGNER-JA** v PRAGI

c. in kr. dvornega dobavitelja

„pri črnem orlu“

Praga, Malá Strana, ogel Nerudove ul. 203.

Po pošti razpošilja se vsak dan.

Cela steklenica 2 K, pol steklenice 1 K.

Protivpošiljati K 1-50 se pošlje mala steklenica in za
K 2-80 velika steklenica, za K 4-70 2 veliki steklenici, za
K 8-4 velike steklenice, za K 22-14 velikih steklenic
poštine prosto na vse postaje avstro-ogrske monarhije.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske. V Ljubljani
se dobiva pri gg. lekarjih: G. Piccoli, U. pl. Trn-
kóczy, M. Mardetschiáger, J. Mayr. 2173

2387 (2-1) **Kdor hoče dobro
domačo pijačo**
narediti, dobi jo najboljšo in najcenejšo pri
Fr. Humljak
Gradeo, Auenbruggergasse 26.

Čudež se je zgodil nedavno v Budapešti,
ki je edini te vrste. Ta čudež je
učinil, da **deželna zaloga suknenega blaga
v Budapešti VII. i. Rottenbillerg. 4ja** razpošilja za
K 10 kupon 3 metrov

šmega jesenskega blaga ali kamgarna v črni temno-
višnjevi, sivi in rujavi barvi za popolno obleko
za gospode (sukna, hlače in telovnik). 1973 15-8

Sirolin

Povečuje slast do jedi in teže telesa,
odstranjuje kašelj, izmetavanje gnoja,
močno potenje. 2209 D 44-27

Priporočajo vsak dan pri
pljučnih boleznih, katarih
oslovskega kašlju, škro-
fulozi, Influenci ☐ ☐ ☐
mnogoštevilni profesorji in zdravniki.

F. Hoffmann - La Roche & Co.,
Basel (Švicca).

„Roche“

Dobiva se z zdravniškim receptom po
4 K steklenica.

Ker se ponuja manj vredna ponarejanja, pro-
simo zahtevajte vedno: izvorni zavitek „Roche“.

Trgovina s klobuki in čevlji
Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg 10

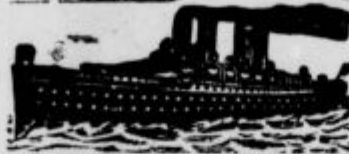
priporoča svojo veliko zalogo najraznovrstnejših klobukov, cilindrov in čepic, kakor tudi najtrpežnejših ter najfinejših čevljev.

Najboljše stiskalnice

za sadje in grozdje, sadne in grozdne mline, čistilnice za žito kakor druge najboljše poljedelske stroje priporoča trvdka

„Merkur“, P. Majdič v Celju.

Centiki zastoj. 1846 9

„Cunard Line“
Trst-New York

„najprigravnejša, najcenejša in najboljša pot iz Ljubljane v severno Ameriko, ker tedni dolgotrajne mašne vožnje po raznih železnicah, nobenega prevoznarstva, ne prenočevanja in sploh nobenih potranskih stroškov“ med potjo. Parniki so prostorni, zračni in snažni; vozijo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Pojasnila daje in karto prodaja glavni zastopnik. 1904 77

Bližnji odhod iz Trsta: Carpathia, torek 29. oktobra 1907. Slavonia, torek 12. novembra. Altonia, torek 19. novembra 1907.

Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškove ulice 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.

Za 5 vinarjev

si more vsak preskrbeti prednosti pri nakupu blaga za obleko, kakoržnih sicer ni dobiti, kdor prosi po dopisnici za vposlate vzorcev pri veliki trgovini **bratje Lechner v Gradcu**, železna hiša. To ne stane nič, na izbero pa ima vsak najmodernejšo blago za damske obleke črno in barvano perilno blago, posteljino, oksford, loden, sukno, vse vrste platno za perilo in posteljno opravo, in mnogo drugih predmetov, poleg cenika o vseh vrstah perila i. t. d. — Zložno si more vsak doma izbrati in potem kar najceneje izvršiti najboljši nakup. Mnogo hiš naroča že celo vrsto let vse svoje potreščine le od tam, ker so se prepričali, da ima ta strogo realna trgovina pred očmi edino zadovoljnost svojih odjemalcev. 2026 12—8

FLORIAN

Je najboljše krepcilo za želodec!

Priznano od učenjakov!

„Florian“ se dobi edino od Rastlinske destilacije „Florian“ v Ljubljani.

CARLO GORTAN, Trst, Via Santa Caterina 13, prodaja

Lecerjevo jedilno olje in namizno olje.

Cene: 44, 48, 52, 56, 60, 64, 68, 72, 80 vin. pol litra. Vzorec proti 50 vin. Za vsak vzorec naj se označi cena. 1457 20—17

Dr. Kovacs-evo mazilo za roke.

V rabi nedosežno, povzročuje nežnost in belino rok v 3 dneh. — **Lonček 1 K 20 v.**

„International“ odstranj. mahu

naglo in gotovo odstrani nepotrebne kocine v obrazu in po rokah. — **Steklenica 6 K.**

Razpošilja po povzetju lekarna pri **Mariji Pomagaj**, Budapest, Liszt Ferencz-tér 20. 2307 18—1

Käthe-jeva voda za lase

ali „Pomada“, edino in najgotovejše sredstvo za močno in naglo rast las in brade. V kratkem času presenetljiv uspeh. Cena steklenice ali lončka K 2.—, K 3.—, steklenica za polizkus K 1-40. Pošilja po povzetju gospa **Käthe Menzel**, Dunaj, XVIII, Schulgasse 3, 1 St g. 2342 10-2

Gostilna

dobro idoča, na postaji **Laze** se lahko prevzame pa tudi se **odda na račun**. Pojasnila daje **Alozij Lenček v Klečah** pri Dolu. 2373

Železniška Roskopf 7 kron

Moja originalna „Železniška Roskopf“ anker-remontoir ura ima 32urno, s steklom krito kolesje v rubinovih kamenih, cifernica iz emalja, dobro proti prahu zaprta, pravo niklasto pokrovje, šarniri pokrov, patentni „aufzug“ za urno pero, da ne poče! Vsaka ura ima kompasovo reguliranje in gre na minuto natančno pri vsakem vremenu. Prodajl smo c. kr. državni železnicam že nad 10.000 komadov v polno zadovoljstvo. Brez sekundnega kazalca . komad K 7— S sekundnim kazalcem . . . . . K 8— 3 leta pisemne garancije. — Pošilja po povzetju

Max Böhnell, Dunaj, IV., Margaretenstrasse 27. Sodn. zapr. strokovnjak in ocenjevalec. Zahtevajte cenih s 5000 podobami zastoj in franko. 2362 10—1

POŠILJA PO ZAVZETJU.

Vsako ponorejanje kaznivo Edino pristen je 85 41

Thierry-jev balzam

z zeleno znamko „redovnica“. Cena 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamaškom K 5.— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo proti vsem iz tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinaim vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. — Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši. Naročila se naslavljaajo na:

Lekarnar **A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.**

Brošura s tisoči originalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah

Poskusite! Gotovo bodete zadovoljni!

Najboljše in najcenejše

kupite na drobno in debelo

v trgovini s papirnatim blagom

A. Škulj

v Ljubljani, Poljanska cesta 12, zraven nove gimnazije 2268 6-3

Ceno češko posteljno perje

5 kg novega skubljenega K 9-60; boljše K 11 80; 5 kg dobrega napol belega K 16—; belo, mehko K 23-50; 5 kg snežnobelo, mehko K 28—, K 30—, K 34—, K 36—; 5 kg snežnobel. neoskubl. K 23—, K 26—, K 29—; puh siv á K 3-40, bel á 4-40, snežnobel á K 5-80 in K 6-40 pol kg. Pošiljatev franko po povzetju. Sme se zamenjati in nazaj vzeti proti povračilu poknine. Pri naročilu se prosí za natančen naslov. **IVANA POLATSCHEK Janovitz a. d. Angel 16 pri Klatovu, Češko.**

Najcen. nakup češkega posteljnega perja

5 kg nov. dobrega, sivlega, skubljenega, brez prahu K 9-40; boljše K 11 80; 5 kg dobrega napol belega K 16—; belo, mehko K 23-50; 5 kg snežnobelo, mehko K 28—, K 30—, K 34—, K 36—; 5 kg snežnobel. neoskubl. K 23—, K 26—, K 29—; puh siv á K 3-40, bel á 4-40, snežnobel á K 5-80 in K 6-40 pol kg. Pošiljatev franko po povzetju. Sme se zamenjati in nazaj vzeti proti povračilu poknine. Pri naročilu se prosí za natančen naslov. **IVANA POLATSCHEK Janovitz a. d. Angel 16 pri Klatovu, Češko.**

I. kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in silkanje na steklo

Aug. Agnoia,

Dunajaka cesta 13a, poleg Figovca'

se priporoča prečistiti dobrotični in p. n. slavn. občinstva za napravo cerkvenih oknov s umetnim steklarstvom ali silkanje na steklo, stavenih del, napravov okvirov, itd. itd. — Ima tudi v zalogi različno porcelansko in stekleno posodo za namizje gostila in zasebnike, svetilke, okvire itd. po najnižjih cenah. — Nariši, ceniki in proračuni na zahtevno zastoj, mnoga spričevala za dovršena dela so cenjenim odjemalcem v ogled na razpolago. 1807 52—11

Potniki v Ameriko! **Hateri želijo dobro, po ceni in za neslajvo potovati naj se obrnejo na **Simon a Simeletra** v Ljubljani Kolodvorske ulice 20. Biskupovstrna Pojasnila daje se brezplačno.**

Isototam sprejmejo se dobri in zanesljivi zastopniki.